

Holdning til bistand 2021

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2021 / 20

Bengt Oscar Lagerstrøm og Gezim Seferi

Bengt Oscar Lagerstrøm og Gezim Seferi

Holdning til bistand 2021

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 8. juni 2021

ISBN 978-82-587-1342-2 (trykt)
ISBN 978-82-587-1343-9 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet, fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

I denne rapporten legger Statistisk sentralbyrå frem hovedresultatene fra en landsdekkende undersøkelse om folks holdning til norsk utviklingshjelp. Undersøkelsen er finansiert av Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad) og er blitt gjennomført med ujevne mellomrom siden 1972. Datainnsamlingen foregikk i januar og februar 2021. Spørreskjemaet er utarbeidet i samarbeid med Norad.

Thore Nafstad Bakke trakk utvalget i undersøkelsen. Berit Svanøe-Hafstad programmerte skjemaet og foretok filetablering.

Statistisk sentralbyrå, 31. mai 2021

Arvid Olav Lysø

Sammendrag

Undersøkelsen viser at oppslutningen rundt bistand til utviklingsland i Norge er høy. Ni av ti av utvalget sier de er for bistand til Asia, Afrika og Latin-Amerika. Dette er en økning fra undersøkelsen i 2017, og på nivå med den høyeste oppslutningen som er registrert i de nesten 50 årene vi har målt nordmenns holdninger til utviklingshjelp.

På spørsmål om innretning på bistanden synes det å være støtte til mer bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima, fred og økonomisk bistand, særlig blant de yngst. Fortsatt støtte til de fattigste. I tallmaterialet finner vi mer usikkerhet rundt spørsmålet om innretningen også burde være mot fattige i land som i større grad er nytt godt av økonomisk vekst den siste tiden, men som fortsatt har større grupper av fattige.

Vi registrer også økt støtte med tanke på hvor mye penger som avsettes til utviklingshjelp sammenlignet med tidligere år. Det synes å være høy støtte blant de ulike befolkningsgruppene som vi har sett på, men ser en klar tendens til at de yngre aldersgruppene i større grad enn de eldre mener at budsjettet bør økes ytterligere.

To av fem mener at bistanden gir ganske eller svært gode resultater. Dette en lavere andel enn i 2017. Likevel synet på resultatet av bistanden som gis å være nedadgående om vi ser det over noe lengre tid. De yngste er mer positive til langsiktig bistand, noe som også går igjen i en del andre indikatorer, mens de eldste er mer for nødhjelp.

Som tidligere har respondentene mest tro på bistand gitt av frivillige organisasjoner og internasjonale aktører som FN. Samtidig er det fortsatt viktig for de aller fleste at det settes betingelser til bistanden (93 prosent).

Flere enn tidligere, og langt flere enn for andre spørsmål i undersøkelsen, svarer vet ikke å spørsmål effekten av Norad sitt arbeid. Samtidig synes en større andel enn tidligere av de som har besvart spørsmålet å anerkjenne Norad sitt bidrag.

De fleste kjenner minst en bistandsorganisasjon (90 prosent). Røde Kors nevnes av flest (58 prosent), men også andre organisasjoner som Redd barna, Leger uten grenser og Kirkens nødhjelp nevnes av mange.

De fleste sier også at de er opptatt av bistandsstoff i media (89 prosent). Samtidig er det fortsatt en tendens til at folk synes at media fremstiller utviklingsland feil og spesielt at det gis et for positivt bilde.

Kun tre av ti (33 prosent) kan nevne et land Norge har utviklingssamarbeid med. Få nevner de landene Norge bidrar mest til.

Deltakerne i undersøkelsen fikk også spørsmål om de hadde kjennskap til FNs bærekraftsmål. Tre av fire av de spurte sier de kjenner noe til målene. Dette er en betydelig økning siden 2017 hvor kun halvparten av de spurte svarte bekreftende på spørsmålet. Selv om økningen gjelder alle grupper, så er den ekstra sterk blant de yngst hvor åtte av ti sier at de kjenner til bærekraftsmålene til FN.

Abstract

The results of the survey show high support for development aid in Norway. Nine out of ten supports aid towards Asia, Africa and Latin-America. This is an increase from the survey in 2017, and on par with the highest support recorded in the last 50 years.

When it comes to the structure of development assistance, there seems to be support for more development assistance for global public goods such as biological diversity, climate, peace and economic development assistance, and especially among the youngest. In the figures, we find more uncertainty about the question of whether development assistance should also be directed at the poor in countries that have had greater economic growth recently, which at the same time house large groups of poor inhabitants.

We are also registering increased support regarding how much money is set aside for development aid compared with previous years. There seems to be high support among the various population groups we have looked at, but we see a clear tendency that the younger age groups increasingly believe that the budget should be increased further compared with the older age groups.

Two out of five believe that development assistance produces fairly or very good results. This is a lower level than in 2017. Nevertheless, the view of the result of the assistance that is given is declining if we look at it over a longer period. The youngest are more positive about long-term aid, which is also reflected in several other indicators, while the oldest are more supportive of emergency aid.

As before, the respondents have the most faith in aid provided by voluntary organizations and international actors such as the UN. At the same time respondents find it important that conditions are set for countries that receive development aid (93 per cent).

More than before, and far more than for other questions in the survey, people choose "do not know" as their answer to questions about the effect of Norad's work. At the same time, a larger proportion than before of those who have answered seem to recognize Norad's contribution.

Most people know at least one aid organization (90 per cent). The Red Cross is mentioned by most (58 per cent), but other organizations such as Save the Children, Red Cross and Norwegian Church Aid are also mentioned by many. Most say that they are interested in matter about developing countries in the media (89 per cent). At the same time, there is still a tendency for people to think that the media portrays developing countries incorrectly and especially too positive image is often given.

Only three out of ten (33 per cent) can name a country with which Norway has development cooperation. Few of them mention the countries Norway contributes the most to.

Respondents in the survey were also asked if they had knowledge of the UN's sustainability goals. Three out of four of the respondents reported knowing some of the goals. This is a significant increase since 2017 where only half of the respondents answered. Although the increase applies to all groups, it has significantly increased among the youngest, where eight out of ten say they know the UN's sustainability goals.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
2. Ni av ti er for utviklingshjelp	9
3. Støtte til endring av innretningen på bistandsbudsjettet?	14
4. Færre mener bistandsbudsjettet burde reduseres	19
5. Fortsatt færre som mener at norsk bistand gir gode resultater	24
6. En tredel mener at frivillige organisasjoner gir den mest effektive bistanden	30
7. Økt tillit til Norads bistandsarbeid	35
8. Ni av ti kjenner minst én bistandsorganisasjon	40
9. De fleste er interessert i stoff om bistand, men fremstilles bistandsstoffet riktig?	42
10. Kun en av tre kjenner til minst ett land Norge har utviklingssamarbeid med	46
11. Tre av fire kjenner til bærekraftsmålene	49
12. Dokumentasjon av datainnsamlingen	53
12.1. Datainnsamling	53
12.2. Utvalg	53
12.3. Frafall	53
12.4. Utvalgsskjevhet	54
12.5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser	56
Referanser	60
Vedlegg A: Tidsserier	61
Vedlegg B: Spørreskjema	64
Vedlegg C: Instruks til intervjuere	70
Figurregister	82
Tabellregister	83

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå (SSB) har gjennomført flere undersøkelser som kartlegger nordmenns holdning til bistand. I tillegg til 2021 har slike undersøkelser blitt gjennomført i 1972, 1974, 1977, 1980, 1983, 1986, 1990, 1993, 1995, 1999, 2001, 2006, 2010, 2013 og 2017. Mellom 1953 og 1970 gjennomførte Norsk Gallup undersøkelser med noen av de samme spørsmålene¹. Direktoratet for utviklingshjelp (Norad) har vært oppdragsgiver for undersøkelsene.

I perioden 1972 til 1990 var undersøkelsene gjennomført som en del av SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU) med tilfeldige utvalg på rundt 2000 personer i alderen 16-74 år. Mellom 1993 og 2001 ble undersøkelsene gjennomført som en del av SSBs Omnibusundersøkelse med utvalg på 2000 personer i alderen 16-79 år. Alle etterfølgende undersøkelser har hatt tilsvarende utvalg for å gi sammenliknbarhet. I 2006 ble Holdning til bistand gjennomført som en selvstendig undersøkelse og i 2010 var den en del av SSBs Reise- og ferieundersøkelse. I 2013 ble den på nytt gjennomført som en separat undersøkelse. Datainnsamlingen i årets undersøkelse er igjen inkludert i Reise- og ferieundersøkelsen og ble gjennomført som et telefonintervju.

Undersøkelsen i 2021 hadde følgende temaer:

- Holdning til bistand i ulike deler av verden. I undersøkelsen skilles det mellom bistand til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika.
- Vurdering av ulike innretninger på bistand
- Holdninger til bistandens størrelse. Utvalget er delt i to. Den ene halvparten bes om å vurdere bistandsbudsjettets størrelse mot et større budsjett (sosial- og trygdebudsjettet) og den andre halvdel skal vurdere det mot et mindre budsjett (miljøbudsjettet).
- Befolkningens vurdering av hvor gode resultater bistanden har. Det har både blitt spurt om en generell vurdering av bistanden og om resultatene av nødhjelpsaksjoner og langsiktig bistand. I tillegg har respondentene blitt spurt om langsiktig bistand eller nødhjelp bør prioriteres.
- En vurdering av hvilken type bistand som gir best resultater. Deltakerne i undersøkelsen har blitt spurt om hvilke organisasjoner de tror gir den mest effektive bistanden, om myndighetene skal stille betingelser til mottakerlandene og om disse landene bør ha det fulle ansvaret for bistandsprosjekter i eget land.
- Kjennskap til organisasjoner, bedrifter og statlige institusjoner som arbeider med bistand.
- Respondentens evaluering av Norads bistandsarbeid. Det har blitt kartlagt i hvilken grad respondentene tror at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt og i hvor stor grad man opplever at Norad sløser med bistandspengene.
- Interesse for stoff om bistand i media, og om respondentene mener at massemedia gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingsland.
- Kjennskap til land Norge har bistandssamarbeid med. I telefonskjema ble respondenten bedt om å oppgi de land man kjente til som Norge har bistandssamarbeid med.
- Kjennskap til FNs bærekraftsmål, samt to kunnskapsspørsmål som omhandlet hvor mange bærekraftsmål FN har lansert og når målene skal være nådd.

Indikatorerne som benyttes i tabellene i denne rapporten er kjønn, aldersgrupper, utdanningsnivå, husholdningsinntekt, partipreferanse, bostedsstrøk, landsdel og

---

¹ Statistisk sentralbyrå (1972)

innvandringsbakgrunn. Det er de samme indikatorene som har blitt benyttet i de foregående rapportene.

Kjønn, alder, bostedsstrøk, landsdel og innvandringsbakgrunn er hentet fra befolkningsregisteret. Klassifisering av disse indikatorene er gjort etter SSB sin standard klassifisering og på lik måte som i de foregående undersøkelsene.

Unntaket er bostedsstrøk, som i de tidligere rapportene har vært delt i mindre grupperinger, men hvor vi nå kun har valgt å skille mellom tettbygd og spredtbygd. Personer bosatt på steder med færre enn 199 innbyggere regnes som bosatt i spredtbygd strøk, mens personer som er bosatt på steder med flere enn 200 innbyggere regnes som bosatt i tettbygd strøk.

Innvandringsbakgrunn er klassifisert slik at personer som har innvandringskategori B og C klassifiseres som personer med innvandringsbakgrunn, mens personer som har innvandringskategori A, E, F og G klassifiseres som personer uten innvandringsbakgrunn. Se <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/statistikk/innvandrere-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre> for mer informasjon.

Utdanningsnivå er klassifisert etter grunnskole, videregående, høyskole/universitet og uoppgitt utdanning og er hentet fra SSB sitt register over befolkningens utdanning. Se <https://www.ssb.no/utniv/> for mer informasjon.

Inntekt og partipreferanse har vi spurt respondentene om gjennom spørreskjemaet. Inntektsvariabelen har vi delt inn i to grupper: personer som har lavere brutto husholdningsinntekt enn 765 000 kr i året, og de som har høyere. Delingen er satt med utgangspunkt i norske husholdningers medianinntekt 2020.

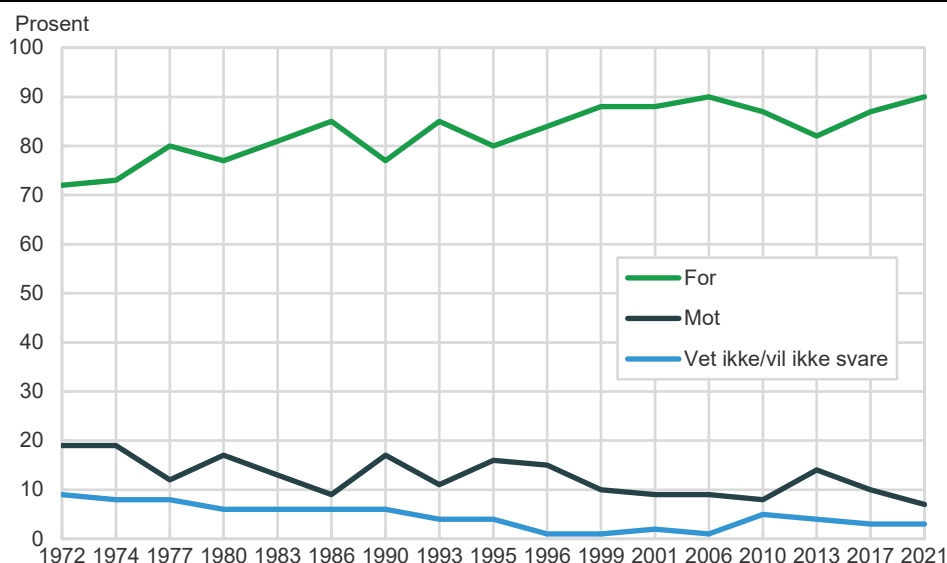
For partipreferanse, har vi i tabellene som hovedregel valgt å rapportere tall for partiene var over sperregrensen ved Stortingsvalget i 2017. Resterende partier går under kategorien «andre partier». Dette gjelder for eksempel partiene «Rødt» og «Miljøpartiet de grønne».

Generelt finner vi mange av de samme trendene som i tidligere undersøkelser. Andelen som er for bistand til Afrika, Asia og Latin-Amerika øker imidlertid sammenliknet med 2017, og andelen som mener størrelsen på bistandsbudsjettet er passe eller burde økes, øker også. Yngre personer og personer med høyere utdanning er generelt mer positive til bistand enn eldre personer og personer med lav utdanning. Personer på venstresiden politisk er også i større grad for bistand enn personer på høyresiden.

2. Ni av ti er for utviklingshjelp

Ni av ti personer i utvalget er for utviklingshjelp til Asia, Afrika og Latin-Amerika, mens under en av ti (7 prosent) er mot bistand til disse landene. Dette er i tråd med funn fra tidligere undersøkelser, men støtten har økt siden forrige måling i 2017 (Lagerstrøm & Bye, 2018). Oppslutningen til norsk utviklingshjelp har holdt seg stabil, og høy, fra den første undersøkelsen i 1972 og frem til i dag. I 1972 sa 72 prosent at de var for at «Norge gir hjelp til utviklingslandene», og etter det har mellom syv og ni av ti uttrykt støtte til denne typen bistand i alle undersøkelsene. I år er støtten på lik linje med den høyeste registrerte oppslutningen i 2006. Andelen som er for bistand til disse landene sank i både 2010 og 2013, men har i 2017 tatt seg noe opp igjen.

Figur 2.1 Holdning til utviklingshjelp. 1972-2021

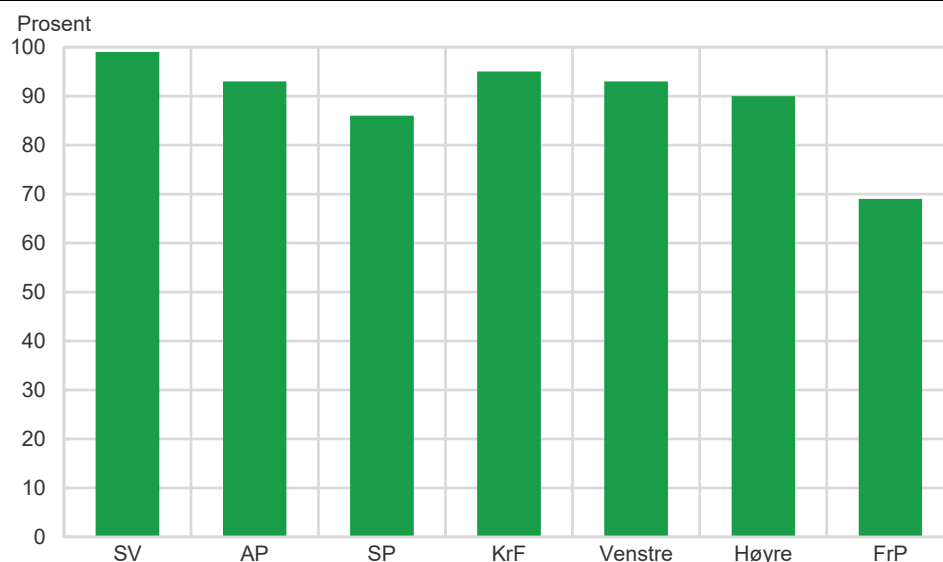
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er noe mer positive holdninger til bistand blant kvinner enn menn, men støtten har økt med nesten tre prosentpoeng blant både menn og kvinner siden 2017.

Støtten til bistand faller med alder. Hele 94 prosent i aldersgruppen 16 til 24 år og 90 prosent i aldersgruppen 25 til 44 år uttrykker slik støtte, mens dette gjelder kun fire av fem (83 prosent) personer i aldersgruppen 67 til 79 år støtter det. Dette mønsteret har vi også sett i tidligere undersøkelser.

Over ni av ti personer (95 prosent) med høyere utdanning oppgir at de støtter utviklingshjelp i Asia, Afrika og Latin-Amerika, og det er i denne gruppen det er klart høyest oppslutning. Blant personer med grunnskole som høyeste fullførte utdanning er oppslutningen elleve prosentpoeng lavere (84 prosent), og blant personer med videregående utdanning er 86 prosent for. Vi ser uansett en gjennomsnittlig økning på 3,7 prosentpoeng i støtte blant alle utdanningsgrupper fra 2017.

Personer bosatt i tettsteder eller større byer er mindre positive sammenlignet med de som er bosatt på mindre tettbygde steder, men det er også noe geografisk variasjon. Trøndelag er den landsdelen som i størst grad uttrykker støtte til denne typen bistand (95 prosent). På motsatt ende har vi Nord-Norge (86 prosent), Agder og Sør-Østlandet (86 prosent) og Innlandet (84 prosent) hvor støtten er lavest.

Figur 2.2 Støtte til bistand etter partipreferanse

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fremskrittspartivelgerne er klart mest negativ til bistand. Nesten syv av ti (69 prosent) av partiets velgere er for, og en av fire (25 prosent) er mot utviklingshjelp til Asia, Afrika og Latin-Amerika. Velgermassen til de andre store partiene er det betydelig høyere støtte, men det er ingen store forskjeller mellom de borgerlige partiene og partiene på venstresiden. Personer med innvandringsbakgrunn er også noe mer positive enn resten av utvalget.

Tabell 2.1 Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Prosent

	For	Mot	Vet ikke	Neker	Antall
Alle	90	7	3	0	1 186
Kjønn					
Mann	87	9	4	0	618
Kvinne	92	5	3	0	568
Aldersgruppe					
16–24 år	94	3	3	0	177
25–44 år	90	5	4	0	375
45–66 år	90	7	2	0	441
67–79 år	83	13	4	0	193
Utdanningsnivå					
Grunnskole	84	11	5	0	228
Videregående	86	11	3	0	434
Universitet/høyskole	95	2	2	0	489
Uoppgitt	92	0	8	0	36
Husholdningsinntekt					
0–764 999 kr	89	9	2	0	416
765 000 kr eller mer	91	6	3	0	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	88	5	7	0	212
Partipreferanse					
Arbeiderpartiet	93	4	3	1	185
Fremskrittspartiet	69	25	6	0	51
Høyre	90	7	4	0	261
Kristelig Folkeparti	95	5	0	0	20
Senterpartiet	86	10	3	0	204
Sosialistisk venstreparti	99	1	0	0	86
Venstre	93	7	0	0	27
Andre partier	90	7	3	0	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	90	5	4	1	226
Bostedsstrøk					
Spredtbygd	91	6	3	0	126
Tettbygd	83	11	5	0	921
Landsdel					
Akershus og Oslo	90	6	4	0	452
Innlandet	84	12	4	0	73
Agder og Sør-Østlandet	86	9	5	0	156
Vestlandet	91	6	2	1	300
Trøndelag	95	5	0	0	99
Nord-Norge	86	10	4	0	106
Innvandrerbakgrunn					
Ikke innvandrerbakgrunn	89	7	3	0	1032
Innvandrerbakgrunn	91	4	5	0	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2 I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima samt fred og økonomisk stabilitet?

	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/og	Ganske liten grad	Svært liten grad	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	8	22	43	10	6	11	1 186
Kjønn							
Mann	7	23	42	11	7	10	618
Kvinne	9	21	45	9	4	13	568
Aldersgruppe							
16–24 år	10	31	38	7	2	12	177
25–44 år	8	20	43	10	5	14	375
45–66 år	7	20	43	12	7	10	441
67–79 år	8	20	47	10	6	8	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	11	16	40	13	7	13	227
Videregående	6	23	42	10	8	11	434
Universitet/høyskole	8	21	47	10	3	10	489
Uoppgitt	6	39	22	6	3	25	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	9	21	45	11	6	8	416
765 000 kr eller mer	7	21	47	9	6	10	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	9	25	32	12	3	19	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	6	26	45	8	7	8	185
Fremskrittspartiet	12	14	45	12	6	12	51
Høyre	7	25	41	11	7	9	261
Kristelig Folkeparti		20	60	15	.	5	20
Senterpartiet	5	16	49	15	5	10	204
Sosialistisk venstreparti	15	27	47	5	1	6	86
Venstre	11	19	52	7	4	7	27
Andre partier	17	21	32	10	8	13	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	6	20	42	8	5	20	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	8	22	44	10	5	10	921
Tettbygd	8	21	39	11	7	14	265
Landsdel	8	24	40	10	6	12	452
Oslo og Viken	8	24	40	10	6	12	452
Innlandet	11	19	44	12	4	10	73
Agder og Sør-Østlandet	8	19	46	11	6	10	156
Vestlandet	8	23	41	10	6	11	300
Trøndelag	4	18	56	8	3	11	99
Nord-Norge	8	17	47	9	5	14	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	8	22	45	10	5	10	1 032
Innvandrerbakgrunn	8	22	32	12	8	17	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.3 I hvilken grad syns du at Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden?

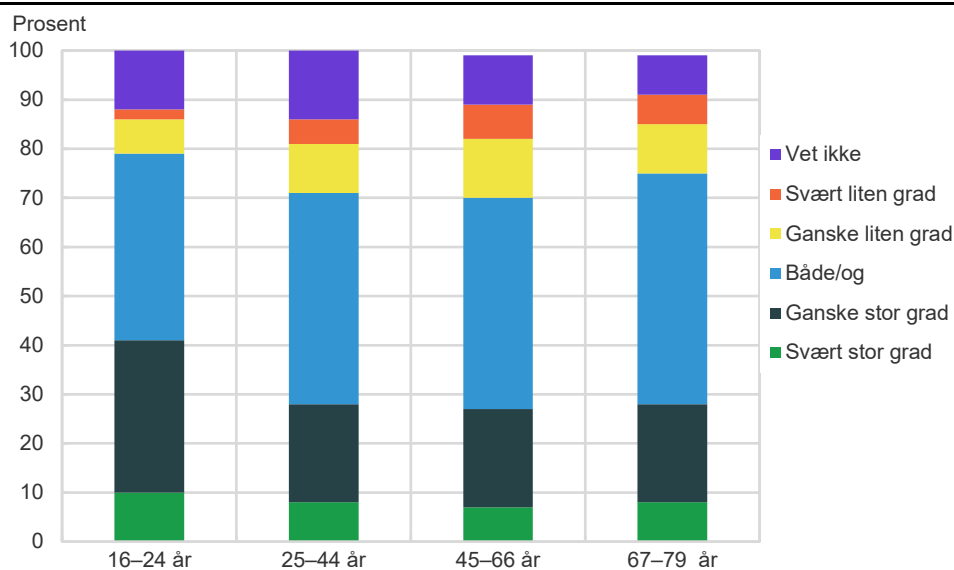
	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/og	Ganske liten grad	Svært liten grad	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	5	19	39	22	9	6	1 186
Kjønn							
Mann	3	17	38	25	11	5	618
Kvinne	7	21	41	18	6	7	568
Aldersgruppe							
16–24 år	12	26	38	13	5	6	177
25–44 år	6	22	42	18	8	5	375
45–66 år	2	16	39	26	10	7	441
67–79 år	2	16	36	28	13	7	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	7	15	41	18	11	9	227
Videregående	3	16	40	23	12	5	434
Universitet/høyskole	5	23	39	22	5	5	489
Uoppgitt	8	28	25	17	8	14	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	5	18	40	22	11	5	416
765 000 kr eller mer	4	18	41	25	9	4	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	9	25	34	12	7	13	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	4	26	39	19	6	4	185
Fremskrittspartiet	2	8	35	27	20	8	51
Høyre	4	15	42	25	10	4	261
Kristelig Folkeparti	5	45	15	20	.	15	20
Senterpartiet	3	16	45	24	9	3	204
Sosialistisk venstreparti	10	26	36	19	2	7	86
Venstre	15	15	44	15	11	.	27
Andre partier	6	25	29	17	14	8	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	5	16	40	20	8	10	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	5	21	40	21	8	5	921
Tettbygd	5	14	38	23	11	8	265
Landsdel							
Oslo og Viken	5	19	38	22	10	6	452
Innlandet	4	22	40	15	14	5	73
Agder og Sør-Østlandet	5	22	38	21	7	6	156
Vestlandet	6	16	42	24	7	6	300
Trøndelag	5	22	39	18	9	6	99
Nord-Norge	2	20	39	24	10	6	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	4	19	40	22	9	5	1 032
Innvandrerbakgrunn	8	21	34	19	6	12	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3. Støtte til endring av innretningen på bistandsbudsjettet?

Vi ba også respondentene vurdere ulike innretninger på bistanden. Nesten en av tre (30 prosent) oppgir at de i svært stor grad eller ganske stor grad synes Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, samt fred og økonomisk stabilitet. Spesielt synes det å være en støtte til en slik endring blant de yngste respondentene (16-24 år). I denne gruppa oppgir 41 prosent at de i svært eller ganske stor grad synes at Norge burde endre innretningen sin på bistand i denne retningen, mens det for de andre aldersgruppene ligger vesentlig lavere (27-28 prosent). Det er også flere blant de som er eldre enn 24 år som i ganske eller svært liten grad gir støtte til en slik dreining.

Figur 3.1 I hvilken grad Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima, fred og økonomisk stabilitet etter aldersgrupper

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

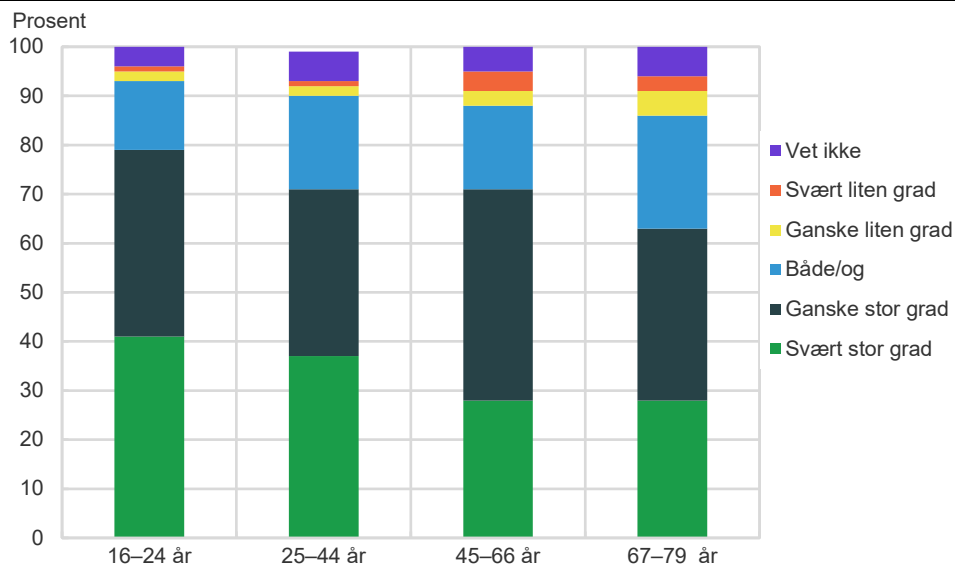
For andre egenskaper finner vi svært liten forskjell ut over at personer som ville ha stemt SV om det var valg i morgen eller på et av de mindre partiene synes å gi støtte til en slik endring i innretningen på bistanden.

Syv av ti (71 prosent) oppgir at de i svært eller ganske stor grad synes at Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden. I andre enden finner vi fem prosent som i ganske eller svært liten grad synes at Norad burde fortsette med slik bistand.

Vi finner høyere andeler blant kvinner, unge og de med høy utdanning som oppgir at Norad burde fortsette med denne innretningen på bistanden en i andre grupper i svært og ganske stor grad. For aldersgruppen 16-24 år finner vi at nesten åtte av ti (79 prosent) i svært eller ganske stor grad gir sin tilslutning til dette, mens den tilsvarende andelen er knapt seks av ti (63 prosent) i aldersgruppen 67-79 år.

Figur 3.2 I hvilken grad Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden etter aldersgruppe

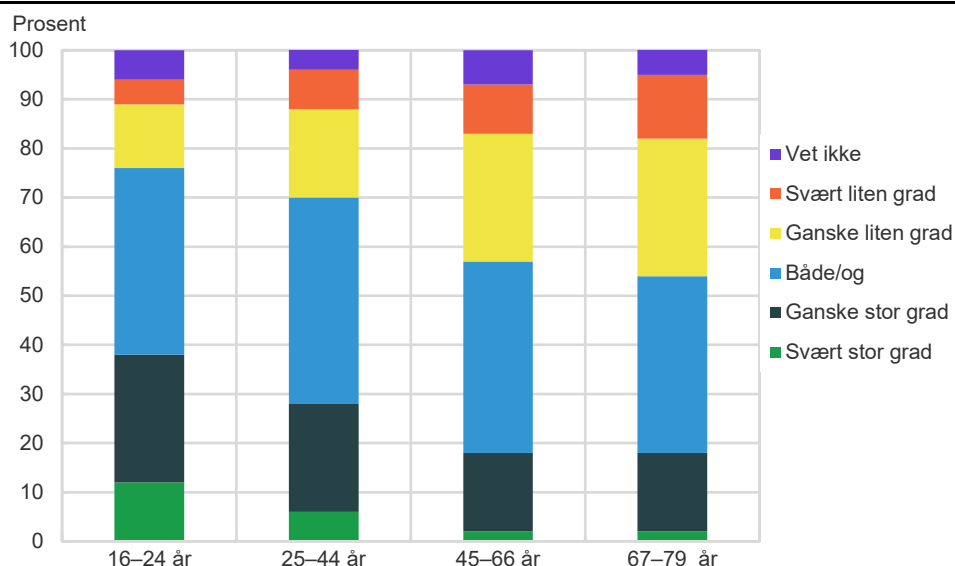

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mange av de fattigste bor ikke nødvendigvis i de ekstremt fattige landene, men i land som har hatt noenlunde økonomisk vekst. En av tre synes at Norge/Norad i ganske eller svært liten grad at burde yte slik bistand. Det er vesentlig større andel menn enn kvinner som har dette synet, henholdsvis 36 prosent og 24 prosent.

Med hensyn til andre kjennemerker finner vi kun mindre forskjeller med unntak av blant personer som ville ha stemt på FrP (47 prosent) om det var valg i morgen.

Figur 3.3 I hvilken grad Norge burde fortsette å gi bistand til folkerikeland som har hatt noenlunde økonomisk vekst

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.1 I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima samt fred og økonomisk stabilitet?

	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/og	Ganske liten grad	Svært liten grad	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	8	22	43	10	6	11	1 186
Kjønn							
Mann	7	23	42	11	7	10	618
Kvinne	9	21	45	9	4	13	568
Aldersgruppe							
16–24 år	10	31	38	7	2	12	177
25–44 år	8	20	43	10	5	14	375
45–66 år	7	20	43	12	7	10	441
67–79 år	8	20	47	10	6	8	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	11	16	40	13	7	13	227
Videregående	6	23	42	10	8	11	434
Universitet/høyskole	8	21	47	10	3	10	489
Uoppgitt	6	39	22	6	3	25	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	9	21	45	11	6	8	416
765 000 kr eller mer	7	21	47	9	6	10	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	9	25	32	12	3	19	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	6	26	45	8	7	8	185
Fremskrittspartiet	12	14	45	12	6	12	51
Høyre	7	25	41	11	7	9	261
Kristelig Folkeparti		20	60	15	.	5	20
Senterpartiet	5	16	49	15	5	10	204
Sosialistisk venstreparti	15	27	47	5	1	6	86
Venstre	11	19	52	7	4	7	27
Andre partier	17	21	32	10	8	13	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	6	20	42	8	5	20	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	8	22	44	10	5	10	921
Tettbygd	8	21	39	11	7	14	265
Landsdel	8	24	40	10	6	12	452
Oslo og Viken	8	24	40	10	6	12	452
Innlandet	11	19	44	12	4	10	73
Agder og Sør-Østlandet	8	19	46	11	6	10	156
Vestlandet	8	23	41	10	6	11	300
Trøndelag	4	18	56	8	3	11	99
Nord-Norge	8	17	47	9	5	14	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	8	22	45	10	5	10	1 032
Innvandrerbakgrunn	8	22	32	12	8	17	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.2 I hvilken grad syns du at Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden?

	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/og	Ganske liten grad	Svært liten grad	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	8	22	43	10	6	11	1 186
Kjønn							
Mann	7	23	42	11	7	10	618
Kvinne	9	21	45	9	4	13	568
Aldersgruppe							
16–24 år	10	31	38	7	2	12	177
25–44 år	8	20	43	10	5	14	375
45–66 år	7	20	43	12	7	10	441
67–79 år	8	20	47	10	6	8	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	11	16	40	13	7	13	227
Videregående	6	23	42	10	8	11	434
Universitet/høyskole	8	21	47	10	3	10	489
Uoppgitt	6	39	22	6	3	25	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	9	21	45	11	6	8	416
765 000 kr eller mer	7	21	47	9	6	10	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	9	25	32	12	3	19	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	6	26	45	8	7	8	185
Fremskrittspartiet	12	14	45	12	6	12	51
Høyre	7	25	41	11	7	9	261
Kristelig Folkeparti		20	60	15	.	5	20
Senterpartiet	5	16	49	15	5	10	204
Sosialistisk venstreparti	15	27	47	5	1	6	86
Venstre	11	19	52	7	4	7	27
Andre partier	17	21	32	10	8	13	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	6	20	42	8	5	20	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	8	22	44	10	5	10	921
Tettbygd	8	21	39	11	7	14	265
Landsdel	8	24	40	10	6	12	452
Oslo og Viken	8	24	40	10	6	12	452
Innlandet	11	19	44	12	4	10	73
Agder og Sør-Østlandet	8	19	46	11	6	10	156
Vestlandet	8	23	41	10	6	11	300
Trøndelag	4	18	56	8	3	11	99
Nord-Norge	8	17	47	9	5	14	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	8	22	45	10	5	10	1 032

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.3 Mange av de fattigste bor ikke nødvendigvis i de ekstremt fattige landene, men i folkerike land som har hatt noenlunde økonomisk vekst. I hvilken grad syns du at NORAD/Norge burde gi bistand til slike land?

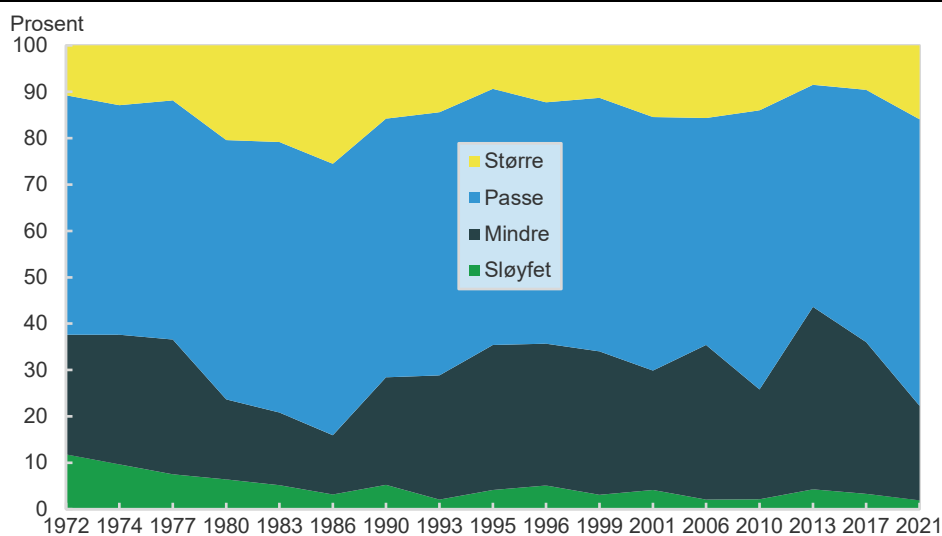
	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/og	Ganske liten grad	Svært liten grad	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	5	19	39	22	9	6	1 186
Kjønn							
Mann	3	17	38	25	11	5	618
Kvinne	7	21	41	18	6	7	568
Aldersgruppe							
16–24 år	12	26	38	13	5	6	177
25–44 år	6	22	42	18	8	5	375
45–66 år	2	16	39	26	10	7	441
67–79 år	2	16	36	28	13	7	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	7	15	41	18	11	9	227
Videregående	3	16	40	23	12	5	434
Universitet/høyskole	5	23	39	22	5	5	489
Uoppgitt	8	28	25	17	8	14	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	5	18	40	22	11	5	416
765 000 kr eller mer	4	18	41	25	9	4	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	9	25	34	12	7	13	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	4	26	39	19	6	4	185
Fremskrittspartiet	2	8	35	27	20	8	51
Høyre	4	15	42	25	10	4	261
Kristelig Folkeparti	5	45	15	20	.	15	20
Senterpartiet	3	16	45	24	9	3	204
Sosialistisk venstreparti	10	26	36	19	2	7	86
Venstre	15	15	44	15	11	.	27
Andre partier	6	25	29	17	14	8	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	5	16	40	20	8	10	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	5	21	40	21	8	5	921
Tettbygd	5	14	38	23	11	8	265
Landsdel							
Oslo og Viken	5	19	38	22	10	6	452
Innlandet	4	22	40	15	14	5	73
Agder og Sør-Østlandet	5	22	38	21	7	6	156
Vestlandet	6	16	42	24	7	6	300
Trøndelag	5	22	39	18	9	6	99
Nord-Norge	2	20	39	24	10	6	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	4	19	40	22	9	5	1 032

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4. Færre mener bistandsbudsjettet burde reduseres

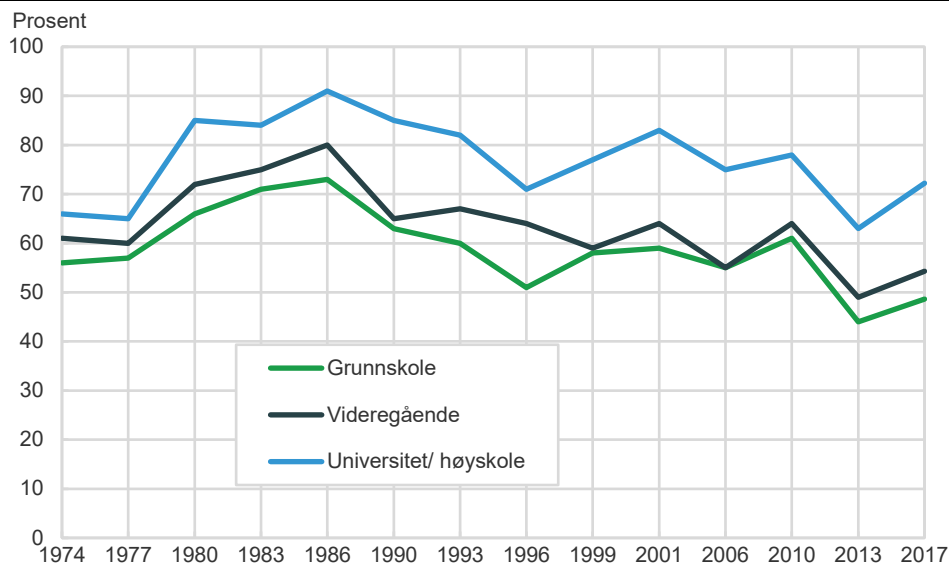
I 2021 er Norges bistandsbudsjett på rundt 38 milliarder kroner, og respondentene i undersøkelsen ble spurt om de mente dette er passe eller om budsjettet bør økes, minskes eller om bistanden burde sløyfes helt. Helt siden undersøkelsens oppstart har rundt halvparten av respondentene ment at budsjettet er passe, med unntak av i 2013 hvor andelen var under (45 prosent). I 2017 så vi en oppgang igjen over halvparten (51 prosent). I 2021 øker andelen ytterligere til 56 prosent. Samtidig svarte 15 prosent at de ønsker å øke bistandsbudsjettet, mens om lag to av ti synes det burde reduseres (19 prosent) eller sløyfes helt (2 prosent).

Figur 4.1 Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand blant respondenter som uttrykker en mening. 1972-2021

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Personer med høy utdanning ønsker i større grad enn personer med lav utdanning å opprettholde dagens nivå eller øke bistandsbudsjettet. Blant respondentene med universitets- eller høyskoleutdanning mener nesten åtte av ti (79 prosent) at budsjettet er passe stort eller burde økes, videre mener over seks av ti av (63 prosent) personer med grunnskoleutdanning det samme. Forskjellen er lavere enn tidligere resultater. Selv om nivået har variert fra år til år, synes det likevel å være en klar tendens til at personer med utdanning på lavere nivå enn universitets- og høyskolenivå i mindre og mindre grad mener bistandsbudsjettene er passe eller burde økes selv om andelen har økt fra målingen i 2013 (se figur 3.2).

Figur 4.2 Andel som mener at bistandsbudsjettet burde økes eller er passe stort fordelt på høyeste fullførte utdanning, 1974 – 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er liten forskjell mellom menn og kvinner, men personer under 45 år oppgir i større grad enn andre at bistandsbudsjettet burde økes. Videre oppgir to av fire (24 prosent) av personer 67 år og eldre at bistandsbudsjettet burde reduseres eller sløyfes. Under halvparten av (43 prosent) personer som oppgir at de ville ha stemt på Fremskrittspartiet ønsker å redusere eller sløyfe bistandsbudsjettet. Til sammenlikning ønsker det store flertallet av Kristelig folkeparti og Venstre sine velgere å opprettholde eller øke bistandsbudsjettet.

Spørsmålet om holdning til bistandsbudsjettet ble stilt på to måter. For halvparten av bruttoutvalget ble utbetalingene til bistand sammenliknet med sosial- og trygdebudsjettet og for den andre halvparten ble det sammenliknet med klima- og miljøvernbudsjettet. Mens bistandsbudsjettet er på omtrent 38 milliarder kroner er sosial- og trygdebudsjettet på om lag 467 milliarder kroner og klima og miljøbudsjettet på om lag 17 milliarder kroner. I tabell 4.1 har vi slått svarfordelingen sammen og behandlet dataene som om de har besvart samme spørsmål, mens tabell 4.2 og tabell 4.3 viser tilsvarende fordeling for de to ulike spørsmålsfremstillingene. Se kapittel 12 sener i rapporten for begrunnelse for tilnærmingen.

Tabell 4.1 Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet. Prosent

	Større	Passe	Mindre	Sløyfes	Vet ikke	Antall
Alle	15	56	19	2	9	1 186
Kjønn						
Mann	14	57	19	2	8	618
Kvinne	15	55	18	1	11	568
Aldersgruppe						
16–24 år	25	47	10	1	17	177
25–44 år	15	58	17	1	9	375
45–66 år	11	57	22	3	7	441
67–79 år	12	57	21	3	7	193
Utdanningsnivå						
Grunnskole	16	47	21	3	13	227
Videregående	10	54	25	3	8	434
Universitet/høyskole	17	62	13	-	8	489
Uoppgitt	22	50	11	-	17	36
Husholdningsinntekt						
0–764 999 kr	16	52	23	2	7	416
765 000 kr eller mer	15	60	16	2	7	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	12	53	15	1	19	212
Partipreferanse						
Arbeiderpartiet	12	69	11	-	9	185
Fremskrittspartiet	6	43	37	6	8	51
Høyre	10	61	20	2	7	261
Kristelig Folkeparti	50	45	5	-	-	20
Senterpartiet	11	56	25	2	5	204
Sosialistisk venstreparti	34	51	9	-	6	86
Venstre	26	63	4	-	7	27
Andre partier	21	48	17	4	10	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	12	50	20	1	17	226
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	15	58	16	2	9	921
Tettbygd	11	51	28	2	9	265
Landsdel						
Oslo og Viken	15	54	18	2	10	452
Innlandet	14	49	27	3	7	73
Agder og Sør-Østlandet	13	62	17	2	6	156
Vestlandet	15	60	17	-	8	300
Trøndelag	20	52	16	1	11	99
Nord-Norge	9	55	21	3	12	106
Innvandrerbakgrunn						
Ikke innvandrerbakgrunn	15	57	19	2	8	1 032
Innvandrerbakgrunn	12	53	18	-	18	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.2 Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet opp mot sosial- og trygdebudsjettet. Prosent

	Større	Passe	Mindre	Sløyfes	Vet ikke	Antall
Alle	18	56	15	2	9	599
Kjønn						
Mann	18	56	15	2	9	319
Kvinne	18	56	14	2	10	280
Aldersgruppe						
16–24 år	27	49	6	.	18	94
25–44 år	23	53	13	1	10	194
45–66 år	13	61	17	4	6	214
67–79 år	11	59	21	3	6	97
Utdanningsnivå						
Grunnskole	17	46	20	3	14	111
Videregående	15	55	17	4	10	226
Universitet/høyskole	20	62	11	0	6	247
Uoppgitt	33	40	13	.	13	15
Husholdningsinntekt						
0–764 999 kr	22	50	18	2	7	206
765 000 kr eller mer	16	62	12	2	7	292
Vet ikke/ vil ikke oppgi	14	50	15	2	19	101
Partipreferanse						
Arbeiderpartiet	14	65	9	.	11	97
Fremskrittspartiet	8	46	21	13	13	24
Høyre	11	68	11	2	8	132
Kristelig Folkeparti	64	29	7	.	.	14
Senterpartiet	16	54	24	2	5	102
Sosialistisk venstreparti	36	56	4	.	4	45
Venstre	36	57	7	.	.	14
Andre partier	26	48	14	5	8	66
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	13	46	21	1	18	105
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	20	58	11	2	9	462
Tettbygd	10	50	27	2	10	137
Landsdel						
Oslo og Viken	18	54	15	3	10	229
Innlandet	16	43	27	3	11	37
Agder og Sør-Østlandet	17	62	15	1	5	78
Vestlandet	17	62	12	1	9	151
Trøndelag	32	45	11	.	13	47
Nord-Norge	11	58	16	5	11	57
Innvandrerbakgrunn						
Ikke innvandrerbakgrunn	18	57	15	2	8	528
Innvandrerbakgrunn	15	51	13	.	21	71

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.3 Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet vurdert mot klima- og miljøvernbudsjettet. Prosent

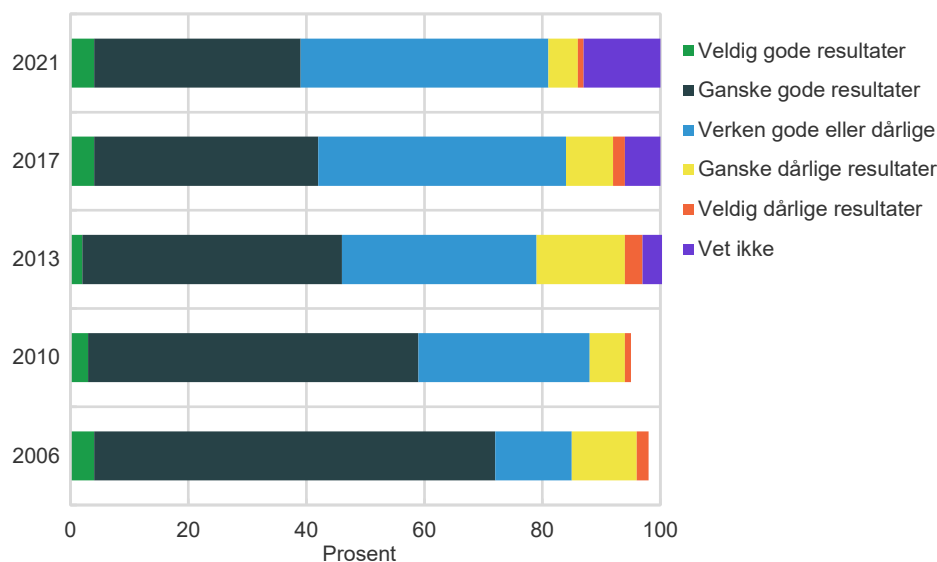
	Større	Passe	Mindre	Sløyfes	Vet ikke	Antall
Alle	11	56	22	1	9	587
Kjønn						
Mann	10	58	23	2	6	299
Kvinne	12	55	22	0	12	288
Aldersgruppe						
16–24 år	24	46	13	1	15	83
25–44 år	6	64	22	1	8	181
45–66 år	10	54	27	2	8	227
67–79år	13	55	22	2	8	96
Utdanningsnivå						
Grunnskole	15	48	22	3	12	116
Videregående	6	53	33	1	6	208
Universitet/høyskole	14	62	15	0	9	242
Uoppgitt	14	57	10	.	19	21
Husholdningsinntekt						
0–764 999 kr	9	54	28	2	7	210
765 000 kr eller mer	13	58	21	2	6	266
Vet ikke/ vil ikke oppgi	10	56	15	.	19	111
Partipreferanse						
Arbeiderpartiet	9	73	13	.	6	88
Fremskrittspartiet	4	41	52	.	4	27
Høyre	9	54	29	2	7	129
Kristelig Folkeparti	17	83	.	.	.	6
Senterpartiet	6	58	27	3	6	102
Sosialistisk venstreparti	32	46	15	.	7	41
Venstre	15	69	.	.	15	13
Andre partier	15	48	20	3	4	60
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	12	53	20	1	15	121
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	11	58	21	2	9	459
Tettbygd	13	52	28	1	7	128
Landsdel						
Oslo og Viken	12	54	22	2	10	223
Innlandet	11	56	28	3	3	36
Agder og Sør-Østlandet	9	63	19	3	6	78
Vestlandet	13	57	23	.	8	149
Trøndelag	10	58	21	2	10	52
Nord-Norge	8	51	27	.	14	49
Innvandrerbakgrunn						
Ikke innvandrerbakgrunn	12	57	23	2	8	504
Innvandrerbakgrunn	8	54	22	.	15	83

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5. Fortsatt færre som mener at norsk bistand gir gode resultater

Fire av ti (39 prosent) mener at norsk bistand gir svært gode eller ganske gode resultater. Som det fremgår av figur 5.1 så er det en klar synkende tendens i hele perioden fra målingen i 2006. Samtidig som færre mener at norsk bistand gir gode resultater nå enn tidligere, så er det også færre som mener at det gir ganske eller svært dårlige resultater. Spesielt sammenlignet med 2013 hvor nesten to av ti (18 prosent) var i denne kategorien.

Figur 5.1 Utvikling i befolkningens vurdering av resultater av norsk bistand. 2006-2021

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

De yngste synes å være mest fornøyd. I aldersgruppen 16-24 år oppgir halvparten at de er ganske eller svært fornøyd. Tilsvarende er det knappe en av tre (35 prosent) blant de eldste (67-79 år). For andre grupper er det små forskjeller.

Videre ble respondentene spurt om Norge bør prioritere å gi nødhjelp, langsiktig bistand, begge deler eller ingen bistand overhode. Nesten en av seks (56 prosent) mener at det ikke kan prioriteres mellom formene for bistand. 17 prosent mener at nødhjelp bør prioriteres, mens en litt større gruppe (23 prosent) mener at langsiktig bistand bør prioriteres. Det er også svært få som mener at Norge ikke bør gi bistand (1 prosent).

De yngste mener i større grad enn de andre at langsiktig bistand bør prioriteres (33 prosent). De eldste mener i større grad at nødhjelp bør prioriteres (27 prosent). Samtidig er denne aldersgruppa i større grad enn de yngste klar på at begge formene for bistand er like viktig. Dette gjelder også de to andre aldersgruppene.

Nesten syv av ti (69 prosent) i gruppa med høyere utdanning synes at nødhjelp og langsiktig bistand er like viktig. For de to andre utdanningsgruppene gjelder dette 50 og 46 prosent for henholdsvis de med videregående skole og grunnskole utdanning som høyeste fullførte utdanningsnivå.

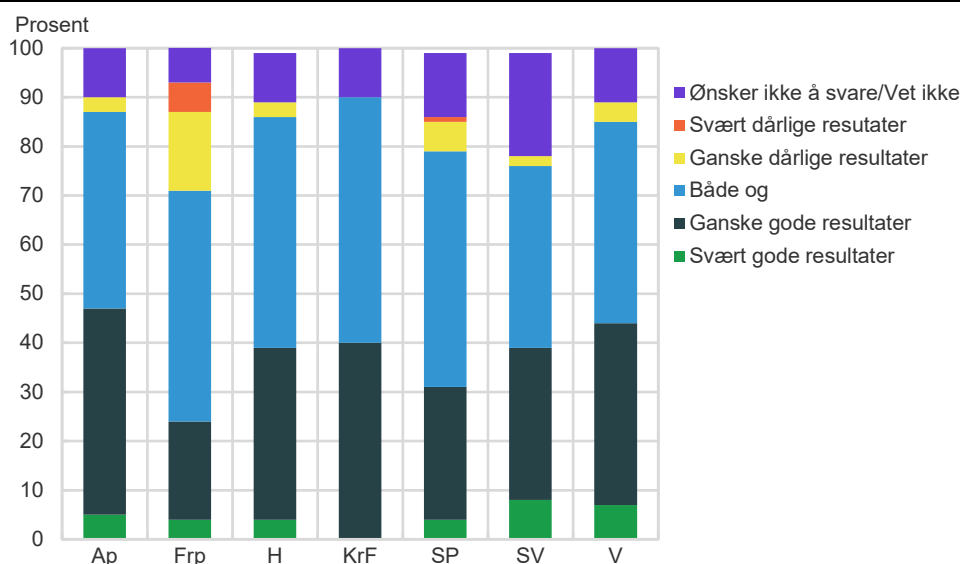
Også for personer i husholdninger med høyere husholdningsinntekter og uten innvandringsbakgrunn, er synet i større grad enn for andre at begge formene er like viktig. For den siste gruppa er riktignok andelen som ikke har besvart spørsmålet noe høyere enn for andre.

Når det kommer til resultater av de ulike formene for bistand som nødhjelp og langsiktig bistand, så finner vi at om lag fire a ti (39 prosent) vurderer resultatene av nødhjelpsaksjonen til å være svært eller ganske gode. Tilsvarende tall for resultatet av langsiktig bistand er 34 prosent. Videre er andelen som vurderer resultatet av de to bistandsformene til å ganske eller svært dårlige henholdsvis seks og syv prosent.

Det er svært liten forskjell mellom ulike befolkningsgrupper når det kommer til vurdering av resultater av nødhjelpsaksjoner og langsiktig bistand. En av de større forskjellen finner vi med hensyn til hvilket parti de ville ha stemt på om det var valg i morgen.

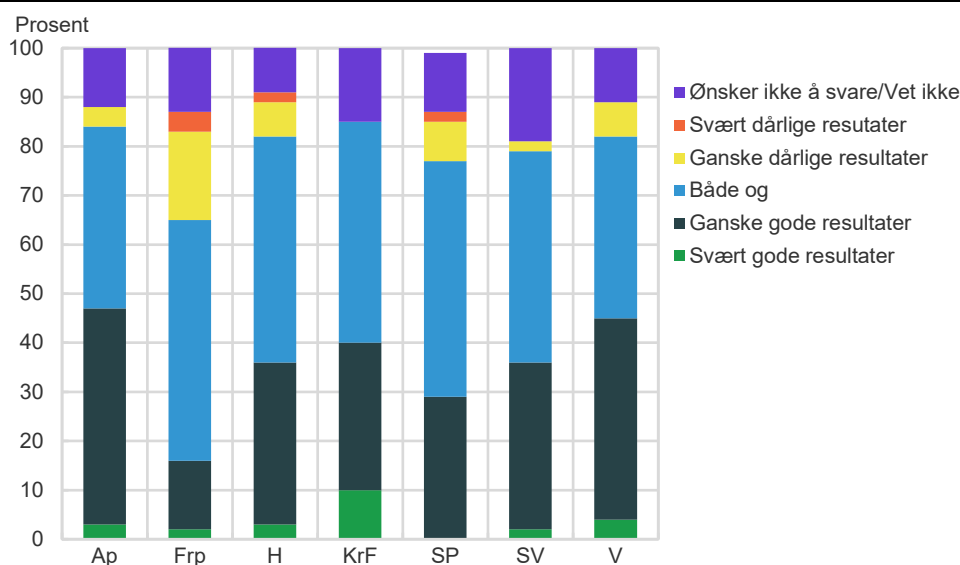
For begge bistandsformene ser vi at de som ville ha stemt på Frp oppgir i mindre grad at de synes resultatene er svært eller ganske gode samtidig som de i vesentlig større grad uttrykker at de er ganske eller svært dårlige sammenlignet med andre. En tilsvarende tendens finner også for Senterpartiet, men ikke i så stor grad som for Frp sine velgere (figur 5.2 og 5.3).

Figur 5.2 Vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner etter parti

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figur 5.3 Vurdering av resultatene av langsiktig bistand etter parti

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.1 Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av norsk bistand. Prosent

	Svært gode resultater	Ganske gode resultater	Både og	Ganske dårlige resultater	Svært dårlige resultater	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	4	35	42	5	1	13	1 186
Kjønn							
Mann	4	33	43	6	1	13	618
Kvinne	5	36	40	3	1	14	568
Aldersgruppe							
16–24 år	2	34	41	3	.	20	177
25–44 år	5	33	42	4	1	15	375
45–66 år	5	35	42	5	2	12	441
67–79 år	4	36	41	6	2	12	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	3	30	46	6	1	14	227
Videregående	3	34	40	6	2	15	434
Universitet/høyskole	5	37	43	3	1	11	489
Uoppgitt	8	39	22	6	.	25	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	6	33	41	6	1	12	416
765 000 kr eller mer	4	36	44	3	1	10	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	2	33	36	5	.	24	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	5	42	40	3	.	10	185
Fremskrittspartiet	4	20	47	16	6	8	51
Høyre	4	35	47	3	0	10	261
Kristelig Folkeparti	0	40	50	.	.	10	30
Senterpartiet	4	27	48	6	1	13	204
Sosialistisk venstreparti	8	31	37	2	.	21	86
Venstre	7	37	41	4	.	11	27
Andre partier	3	37	40	7	2	11	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	3	38	32	3	2	22	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	4	35	42	4	1	14	921
Tettbygd	6	34	40	5	1	13	265
Landsdel	5	32	43	5	1	15	452
Oslo og Viken	5	32	43	5	1	15	452
Innlandet	1	38	48	3	1	8	73
Agder og Sør-Østlandet	4	38	37	4	1	17	156
Vestlandet	5	34	42	3	1	15	300
Trøndelag	4	40	36	6	2	11	99
Nord-Norge	3	35	44	8	2	8	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	4	34	43	4	1	13	1 032
Innvandrerbakgrunn	8	35	36	5	.	16	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.2 Ulike befolkningsgruppers holdning til om nødhjelp eller langsiktig bistand bør prioriteres. Prosent

	Prioritere nødhjelp	Prioritere langsiktig bistand	Begge like viktig	Ønsker ikke at det gis bistand	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	17	23	56	1	3	1 186
Kjønn						
Mann	17	24	54	1	3	618
Kvinne	16	22	59	1	2	568
Aldersgruppe						
16–24 år	15	33	48	1	3	177
25–44 år	15	25	57	1	3	375
45–66 år	14	23	59	1	3	441
67–79 år	27	10	59	.	4	193
Utdanningsnivå						
Grunnskole	24	23	46	1	5	227
Videregående	21	25	50	1	3	434
Universitet/høyskole	10	19	69	0	2	489
Uoppgitt	19	39	33	.	8	36
Husholdningsinntekt						
0–764 999 kr	21	22	53	1	3	416
765 000 kr eller mer	13	23	61	1	1	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	18	23	52	.	7	212
Partipreferanse						
Arbeiderpartiet	11	19	66	.	3	185
Fremskrittspartiet	37	24	33	2	4	51
Høyre	20	25	54	1	1	261
Kristelig Folkeparti	5	15	75	.	5	20
Senterpartiet	19	28	50	1	2	204
Sosialistisk venstreparti	6	23	69	.	2	86
Venstre	15	26	59	.	.	27
Andre partier	17	21	57	1	3	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	16	20	56	.	7	226
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	15	23	58	1	2	921
Tettbygd	22	22	51	0	4	265
Landsdel						
Oslo og Viken	16	23	57	1	3	452
Innlandet	19	23	52	.	5	73
Agder og Sør-Østlandet	19	28	50	1	3	156
Vestlandet	16	22	59	1	3	300
Trøndelag	15	23	59	2	1	99
Nord-Norge	19	21	56	.	5	106
Innvandrerbakgrunn						
Ikke innvandrerbakgrunn	17	22	58	1	2	1032
Innvandrerbakgrunn	17	28	45	.	10	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.3 Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner. Prosent

	Svært gode resultater	Ganske gode resultater	Både og	Ganske dårlige resultater	Svært dårlige resultater	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	4	35	42	5	1	13	1 186
Kjønn							
Mann	4	33	43	6	1	13	618
Kvinne	5	36	40	3	1	14	568
Aldersgruppe							
16–24 år	2	34	41	3	.	20	177
25–44 år	5	33	42	4	1	15	375
45–66 år	5	35	42	5	2	12	441
67–79 år	4	36	41	6	2	12	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	3	30	46	6	1	14	227
Videregående	3	34	40	6	2	15	434
Universitet/høyskole	5	37	43	3	1	11	489
Uoppgitt	8	39	22	6	.	25	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	6	33	41	6	1	12	416
765 000 kr eller mer	4	36	44	3	1	10	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	2	33	36	5	.	24	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	5	42	40	3	.	10	185
Fremskrittspartiet	4	20	47	16	6	8	51
Høyre	4	35	47	3	0	10	261
Kristelig Folkeparti	.	40	50	.	.	10	20
Senterpartiet	4	27	48	6	1	13	204
Sosialistisk venstreparti	8	31	37	2	.	21	86
Venstre	7	37	41	4	.	11	27
Andre partier	3	37	40	7	2	11	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	3	38	32	3	2	22	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	4	35	42	4	1	14	921
Tettbygd	6	34	40	5	1	13	265
Landsdel							
Oslo og Viken	5	32	43	5	1	15	452
Innlandet	1	38	48	3	1	8	73
Agder og Sør-Østlandet	4	38	37	4	1	17	156
Vestlandet	5	34	42	3	1	15	300
Trøndelag	4	40	36	6	2	11	99
Nord-Norge	3	35	44	8	2	8	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	4	34	43	4	1	13	1 032
Innvandrerbakgrunn	8	35	36	5	.	16	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.4 Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av langsiktig bistand. Prosent

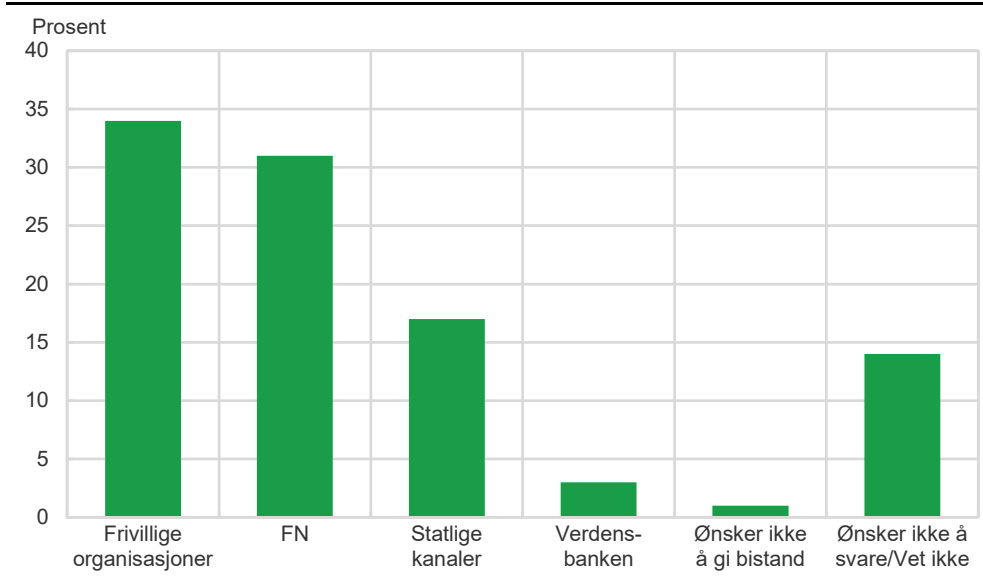
	Svært gode resultater	Ganske gode resultater	Både og	Ganske dårlige resultater	Svært dårlige resultater	Ønsker ikke å svare/ Vet ikke	Antall
Alle	2	32	43	6	1	15	1 186
Kjønn							
Mann	3	31	43	8	2	12	618
Kvinne	2	33	44	4	1	17	568
Aldersgruppe							
16–24 år	4	35	35	5	.	21	177
25–44 år	3	32	44	5	1	16	375
45–66 år	2	31	46	7	2	12	441
67–79 år	.	31	44	8	2	16	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	3	30	42	7	1	15	227
Videregående	2	31	41	8	2	15	434
Universitet/høyskole	2	33	47	4	1	12	489
Uoppgitt	6	39	19	.	.	36	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	3	31	43	8	1	14	416
765 000 kr eller mer	2	34	47	5	2	10	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	2	29	34	5	0	29	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	3	44	37	4	.	12	185
Fremskrittspartiet	2	14	49	18	4	14	51
Høyre	3	33	46	7	2	10	261
Kristelig Folkeparti	10	30	45	.	.	15	20
Senterpartiet	0	29	48	8	2	12	204
Sosialistisk venstreparti	2	34	43	2	.	19	86
Venstre	4	41	37	7	.	11	27
Andre partier	2	24	48	9	4	13	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	3	31	37	4	0	24	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	2	32	42	6	1	15	921
Tettbygd	3	31	47	5	1	13	265
Landsdel							
Oslo og Viken	2	28	45	6	2	17	452
Innlandet	.	36	51	4	.	10	73
Agder og Sør-Østlandet	1	38	42	5	1	12	156
Vestlandet	3	33	41	6	0	16	300
Trøndelag	3	38	42	5	2	9	99
Nord-Norge	2	32	39	9	3	15	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	2	33	44	7	1	13	1 032
Innvandrerbakgrunn	6	27	40	3	1	23	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

6. En tredel mener at frivillige organisasjoner gir den mest effektive bistanden

Norsk bistand gis gjennom flere kanaler. I undersøkelsen er respondenten bedt om å rangere en rekke ulike kanaler som FN, Verdensbanken, Frivillige organisasjoner og statlige kanaler. En av tre (34 prosent) mener at det er mest effektivt å gi bistand gjennom frivillige organisasjoner, mens FN og statlige kanaler oppgis av henholdsvis 31 og 17 prosent av respondentene. Andelen som mener at de frivillige organisasjonene er de mest effektive kanalene er på nivå med forrige kartlegging, men det synes å være en tendens til at flere mener at internasjonale kanaler som FN og Verdensbanken er mer effektive enn statlige nasjonale kanaler. En av tre (31 prosent) mener at FN er mest effektiv, mener kun 17 prosent mener at statlige kanaler er mest effektiv.

Figur 6.1 Vurdering av effektiviteten til bistand gitt gjennom ulike kanaler

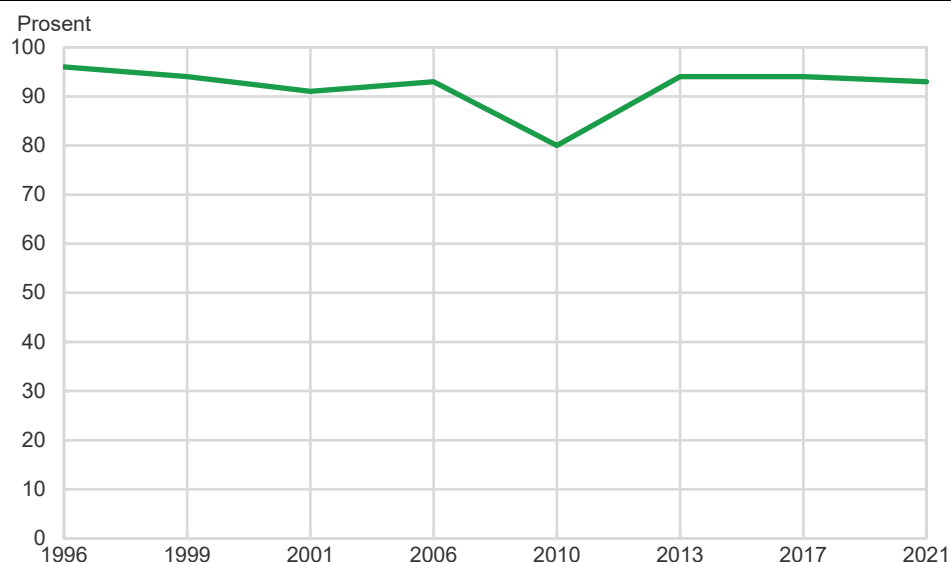

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

De største forskjellene finner vi for aldersgrupper og innvandringsbakgrunn. De yngst oppgir FN som den mest effektive kanalen i vesentlig større grad enn andre. De synes videre å ha mindre tiltro til statlige kanaler, men også til frivillige organisasjoner. Nesten halvparten (45 prosent) oppgir FN, mens 13 og 27 prosent fordeler seg på henholdsvis statlige kanaler og frivillige organisasjoner. Blant de eldste er bildet langt på vei motsatt. Her oppgir en av fire (26 prosent) at FN er mest effektiv, mens under to av ti (17 prosent) og hele fire av ti (40 prosent) fordeler seg på henholdsvis statlige kanaler og frivillige organisasjoner.

Personer med innvandringsbakgrunn mener i større grad at frivillige organisasjoner er mest effektive kanaler for bistandsmidlene. Fire av ti (40 prosent) oppgir dette, mens færre enn to av ti (17 prosent) mener at FN er mest effektiv.

Figur 6.2 Andelen som mener det er riktig å stille betingelser til bistand. 1996-2021

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

De aller fleste mener at det skal stilles betingelser til bistanden som gis. Med unntak av i 2010, så har mellom 90 og 95 prosent oppgitt dette siden vi startet å måle i 1996. I 2021 gjelder dette 93 prosent og er på nivå med kartleggingen etter 2010.

Det er lite forskjeller å finne mellom grupper, med unntak av for personer med innvandrerbakgrunn. I denne gruppen er det vesentlig færre enn befolkningen ellers som synes det er riktig at norske myndigheter stiller betingelser til de landene som skal få bistand fra Norge (82 mot 94 prosent).

Den største norske statlige kanalen for bistandsmidler er Norad. I 2020 kanaliserte Norad nesten 40 milliarder i bistandsmidler gjennom en rekke nasjonale og internasjonale organisasjoner både til pandemibekjempelse og til de aller fattigste.

I underkant av 30 prosent av de spurte mener at Norad i ganske eller svært stor grad forvalter bistandsmidlene effektivt. Dette er samme nivå som i 2017. Samtidig ser vi at det er en noe lavere andel i den andre enden av skalaen (ganske eller svært dårlig), men at andelen som oppgir at de ikke vet er høyere og utgjør nesten en tredel (32 prosent) av alle respondentene.

‘Vet ikke’-andelen er spesielt høy blant de yngste (16-24 år), kvinner og innvandrere (henholdsvis 41, 36 og 37 prosent).

Videre finner vi ingen grupper som skiller seg vesentlig ut fra gjennomsnittet hverken med tanke på mer eller mindre effektiv forvaltning av bistandsmidlene.

Tabell 6.1 Ulike befolkningsgruppers vurdering av hvilke kanaler som gir mest effektiv bistand. Prosent

	Statlige kanaler	FN	Verdensbanken	Frivillige organisasjoner	Ønsker ikke å gi bistand	Ønsker ikke å svare/Vet ikke	Antall
Alle	17	31	3	34	1	14	1186
Kjønn							
Mann	16	31	4	35	2	12	618
Kvinne	17	32	2	33	1	15	568
Aldersgruppe							
16–24år	13	45	2	27	1	13	177
25–44år	19	28	4	34	0	15	375
45–66år	16	31	3	35	2	14	441
67–79år	17	26	3	40	2	14	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	15	33	2	33	1	15	227
Videregående	20	30	3	32	2	13	434
Universitet/høyskole	15	31	3	38	1	11	489
Uoppgitt	8	42	3	25	.	22	36
Husholdningsinntekt							
0–764999kr	18	33	2	33	1	13	416
765000krellermer	17	30	4	37	1	10	558
Ve ikke/vil ikke oppgi	13	30	3	31	0	22	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	18	37	3	30	.	12	185
Fremskrittspartiet	31	22	6	27	2	12	51
Høyre	18	35	3	32	1	11	261
Kristelig Folkeparti	10	20	.	65	.	5	20
Senterpartiet	17	30	4	37	1	11	204
Sosialistiskvenstreparti	9	30	2	44	.	14	86
Venstre	4	44	.	44	.	7	27
Andrepartier	17	27	2	32	4	18	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	15	27	3	35	1	18	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	16	32	3	35	1	13	921
Tettbygd	18	30	2	34	1	15	265
Landsdel							
Oslo og Viken	15	31	3	36	1	14	452
Innlandet	14	33	1	36	.	16	73
Agder og Sør-Østlandet	17	31	3	38	1	9	156
Vestlandet	18	31	4	30	1	16	300
Trøndelag	23	28	3	32	2	11	99
Nord-Norge	13	35	2	37	1	12	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	17	32	3	34	1	13	1032
Innvandrerbakgrunn	16	23	3	40	.	19	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.2 Ulike befolkningsgruppers syn på om det er riktig å stille betingelser til landene som skal få bistand fra Norge. Prosent

	Ja	Nei	Vet ikke	Antall
Alle	93	4	3	1 186
Kjønn				
Mann	92	5	3	618
Kvinne	93	4	4	568
Aldersgruppe				
16–24 år	90	8	2	177
25–44 år	93	5	3	375
45–66 år	95	3	3	441
67–79 år	92	2	6	193
Utdanningsnivå				
Grunnskole	89	7	4	227
Videregående	95	3	3	434
Universitet/høyskole	94	3	2	489
Uoppgitt	75	14	11	36
Husholdningsinntekt				
0–764 999 kr	92	5	2	416
765 000 kr eller mer	95	3	1	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	87	5	8	212
Partipreferanse				
Arbeiderpartiet	94	3	3	185
Fremskrittspartiet	100	.	.	51
Høyre	93	4	3	261
Kristelig Folkeparti	95	.	5	20
Senterpartiet	97	3	0	204
Sosialistisk venstreparti	94	5	1	86
Venstre	89	7	4	27
Andre partier	92	6	2	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	87	6	7	226
Bostedsstrøk				
Spredtbygd	93	4	3	921
Tettbygd	93	5	2	265
Landsdel				
Oslo og Viken	91	4	4	452
Innlandet	90	7	2	73
Agder og Sør-Østlandet	96	2	2	156
Vestlandet	93	4	2	300
Trøndelag	94	5	1	99
Nord-Norge	93	4	3	106
Innvandrerbakgrunn				
Ikke innvandrerbakgrunn	94	3	2	1 032
Innvandrerbakgrunn	82	10	9	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.3 Ulike befolkningsgruppers syn på om utviklingsland skal ha det fulle ansvaret for gjennomføring av utviklingsprosjekter i eget land. Prosent

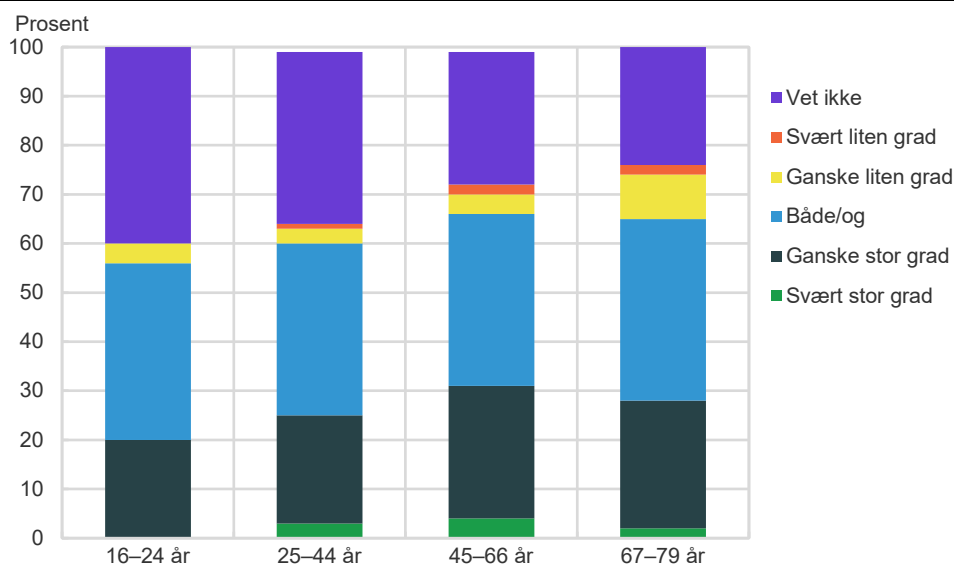
	Ja	Nei	Vet ikke	Antall
Alle	35	57	8	1 186
Kjønn				
Mann	36	57	7	618
Kvinne	34	57	9	568
Aldersgruppe				
16–24 år	38	56	6	177
25–44 år	35	56	9	375
45–66 år	34	59	7	441
67–79 år	34	55	11	193
Utdanningsnivå				
Grunnskole	44	49	7	227
Videregående	35	58	7	434
Universitet/høyskole	31	61	9	489
Uoppgitt	33	53	14	36
Husholdningsinntekt				
0–764 999 kr	37	56	6	416
765 000 kr eller mer	31	62	7	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	41	46	13	212
Partipreferanse				
Arbeiderpartiet	37	54	9	185
Fremskrittspartiet	37	57	6	51
Høyre	34	60	6	261
Kristelig Folkeparti	25	70	5	20
Senterpartiet	26	68	5	204
Sosialistisk venstreparti	40	50	10	86
Venstre	44	52	4	27
Andre partier	40	55	5	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	36	50	14	226
Bostedsstrøk				
Spredtbygd	34	58	8	921
Tettbygd	37	55	8	265
Landsdel				
Oslo og Viken	32	58	10	452
Innlandet	32	59	9	73
Agder og Sør-Østlandet	36	54	10	156
Vestlandet	40	54	7	300
Trøndelag	34	63	3	99
Nord-Norge	34	60	6	106
Innvandrerbakgrunn				
Ikke innvandrerbakgrunn	33	60	7	1 032
Innvandrerbakgrunn	49	38	13	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

7. Økt tillit til Norads bistandsarbeid

I underkant av 30 prosent sa at Norad i svært eller ganske stor grad forvalter bistandsmidlene effektivt og 35 prosent sa at organisasjonen i ganske eller svært liten grad sløser med bistandsmidlene. 9 prosent uttrykte at Norad forvalter bistandsmidlene lite effektivt og sløser med pengene. Til sammenlikning sa 44 prosent at det generelt sikres god kvalitet i det norske bistandsarbeidet. Tallene tyder på at det er noe mer positivt syn på Norads bistandsarbeid enn da spørsmålet sist ble stilt, i 2017.

Figur 7.1 Vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene effektivt fordelt på aldersgrupper

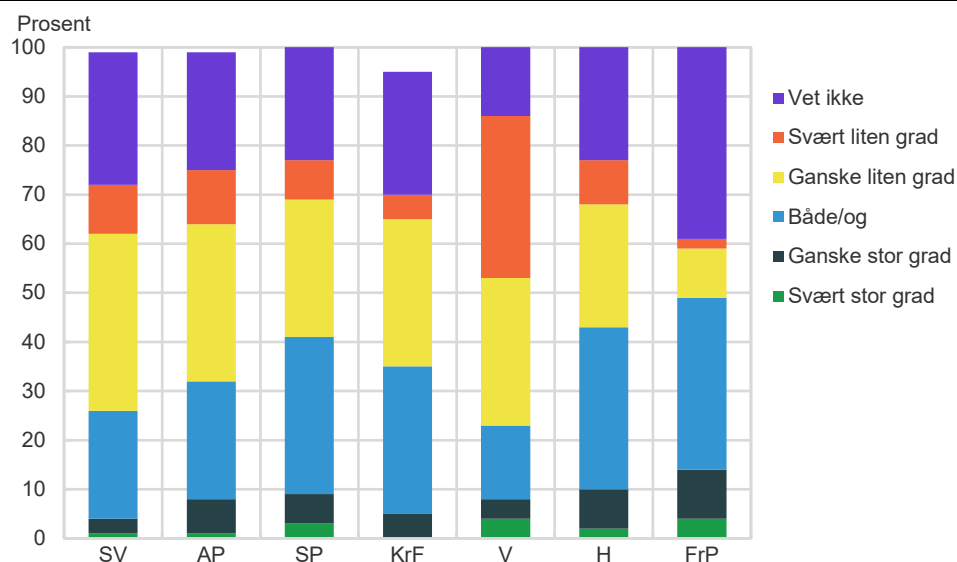

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Vurderingen av Norads arbeid er ganske lik i alle befolkningsgrupper, men varierer noe med alder og partitilknytning. En av fire respondenter over 67 år mener at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt, samtidig mener flest respondenter i denne gruppen at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. Det er respondenter i alderen 45-66 år som er mest positivt til hvordan Norad forvalter bistandsmidlene. Blant disse mener en av tre at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. Blant respondenter under 45 år mener omtrent en fjerdedel at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt, men mange i de to yngste arbeidsgruppene har ikke gjort seg noe mening.

Omtrent en av tre svarer «vet ikke» som er en økning sammenlignet med sist spørsmålet ble stilt i 2017. Den laveste økningen finner vi blant respondenter under 25 år med 6 prosent, og den høyeste blant respondenter over 66 år med 12 prosentpoeng.

Personer som støtter partier på venstresiden er generelt mer positive enn personer som støtter partier på høyresiden. I hele utvalget mener under en av ti (7 prosent) at Norad i liten grad forvalter bistanden effektivt, mens omtrent en av seks FrP-velgere har denne oppfatningen. Høyre velgere har noe høyere oppfatning enn hele utvalget totalt sett, med 8 prosent, og 6 prosent av Senterpartivelgere har oppfatning om at Norad i liten grad forvalter bistandsmidlene effektivt. Hos de resterende partiene er andelen på under 10 prosent. Til sammenlikning mener syv prosent av den samlede befolkningen at Norad sløser med bistandsmidlene.

Figur 7.2 Andel som mener Norad sløser med bistandspengene fordelt på partipreferanse

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er også verdt å merke seg at under en tredjedel (31 prosent) av respondentene ikke har noen formening om hvor effektivt Norad forvalter bistandsmidlene, og en tredjedel (35 prosent) uttrykker ingen mening om organisasjonens sløsing med midler.

Tabell 7.1 Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. Prosent

	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/ og liten grad	Ganske liten grad	Svært liten grad	Vet ikke	Antall
Alle	3	24	35	5	2	32	1 186
Kjønn	3	26	37	5	2	27	618
Mann							
Kvinne	3	22	33	5	1	36	568
Aldersgruppe							
16–24 år	.	20	36	4	.	41	177
25–44 år	3	22	35	3	1	35	375
45–66 år	4	27	35	4	2	28	441
67–79 år	2	26	37	9	2	25	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	2	17	36	5	2	38	227
Videregående	3	21	37	5	2	31	434
Universitet/høyskole	3	30	34	4	1	27	489
Uoppgitt	6	22	25	3	.	44	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	2	24	38	5	1	28	416
765 000 kr eller mer	3	27	37	3	2	27	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	2	17	25	7	2	46	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	4	31	34	2	.	29	185
Fremskrittspartiet	.	10	35	10	2	43	51
Høyre	3	27	37	7	1	25	261
Kristelig Folkeparti	10	30	30	.	.	30	20
Senterpartiet	2	21	44	5	1	26	204
Sosialistisk venstreparti	3	34	28	5	1	29	86
Venstre	4	30	52	.	.	15	27
Andre partier	2	22	32	5	6	33	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	2	18	31	3	2	45	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	3	26	34	5	2	31	921
Tettbygd	1	20	40	3	1	35	265
Landsdel							
Oslo og Viken	4	25	32	6	2	31	452
Innlandet	4	23	42	1	1	27	73
Agder og Sør-Østlandet	3	22	37	3	2	33	156
Vestlandet	1	23	38	3	2	34	300
Trøndelag	2	28	41	5	2	21	99
Nord-Norge	3	27	28	7	.	35	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	3	25	36	5	2	30	1 032
Innvandrerbakgrunn	4	21	34	3	1	37	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.2 Ulike befolkningsgruppers vurdering av om det sørges for god kvalitet i det norske bistandsarbeidet. Prosent

	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/og	Ganske liten grad	Svært liten grad	Vet ikke	Antall
Alle	6	38	32	5	2	18	1 186
Kjønn							
Mann	6	35	33	6	3	17	618
Kvinne	5	41	30	4	1	18	568
Aldersgruppe							
16–24 år	7	37	31	4	1	22	177
25–44 år	7	41	28	4	2	18	375
45–66 år	5	37	35	6	3	15	441
67–79 år	3	35	33	8	3	18	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	2	34	32	6	3	22	227
Videregående	5	33	34	7	3	18	434
Universitet/høyskole	7	44	30	4	1	14	489
Uoppgitt	17	31	28	.	.	25	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	4	39	31	6	3	17	416
765 000 kr eller mer	4	39	31	6	3	17	416
Vet ikke/ vil ikke oppgi	6	39	34	5	2	13	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	7	33	25	6	2	26	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	6	45	34	3	1	11	185
Fremskrittspartiet							
Høyre	4	18	37	16	2	24	51
Høyre	4	43	33	6	1	13	261
Kristelig Folkeparti	.	65	20	.	.	15	20
Senterpartiet	3	38	34	6	5	14	204
Sosialistisk venstreparti	14	47	21	2	1	15	86
Venstre	7	48	33	.	4	7	27
Andre partier	7	30	32	7	6	17	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	5	28	30	5	0	30	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	6	38	32	6	2	17	921
Tettbygd	6	36	32	5	3	19	265
Landsdel							
Oslo og Viken	7	36	31	6	3	18	452
Innlandet	5	32	37	7	.	19	73
Agder og Sør-Østlandet	4	38	33	6	2	17	156
Vestlandet	4	45	28	4	1	18	300
Trøndelag	5	43	36	4	.	11	99
Nord-Norge	5	26	37	7	7	19	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	5	38	32	6	2	18	1 032
Innvandrerbakgrunn	10	37	27	5	3	18	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.3 Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad sløser med bistandsmidlene. Prosent

	Svært stor grad	Ganske stor grad	Både/og	Ganske liten grad	Svært liten grad	Vet ikke	Antall
Alle	2	7	27	26	9	30	1 186
Kjønn							
Mann	2	7	30	26	9	25	618
Kvinne	1	7	24	25	9	34	568
Aldersgruppe							
16–24 år	.	7	25	23	10	34	177
25–44 år	1	5	21	28	11	33	375
45–66 år	3	7	28	27	10	26	441
67–79 år	3	9	40	20	2	26	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	2	10	26	19	8	34	227
Videregående	2	6	29	24	8	31	434
Universitet/høyskole	1	6	26	31	11	25	489
Uoppgitt	.	8	25	11	14	42	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	3	7	31	24	7	28	416
765 000 kr eller mer	1	7	26	29	11	26	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	1	8	23	18	8	43	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	1	7	24	32	11	25	185
Fremskrittspartiet	4	10	35	10	2	39	51
Høyre	2	8	33	25	9	23	261
Kristelig Folkeparti	.	5	30	30	5	30	20
Senterpartiet	3	6	32	28	8	23	204
Sosialistisk venstreparti	1	3	22	36	10	27	86
Venstre	4	4	15	30	33	15	27
Andre partier	4	10	24	22	8	33	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	0	6	22	20	8	45	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	2	7	27	26	10	28	921
Tettbygd	2	6	28	23	8	33	265
Landsdel	2	9	27	24	10	28	452
Oslo og Viken	2	9	27	24	10	28	452
Innlandet	.	.	27	36	8	29	73
Agder og Sør-Østlandet	1	7	26	24	10	31	156
Vestlandet	1	7	30	25	8	30	300
Trøndelag	3	1	27	34	12	22	99
Nord-Norge	2	8	24	24	7	36	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	2	6	28	26	9	29	1 032
Innvandrerbakgrunn	1	10	25	22	8	33	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

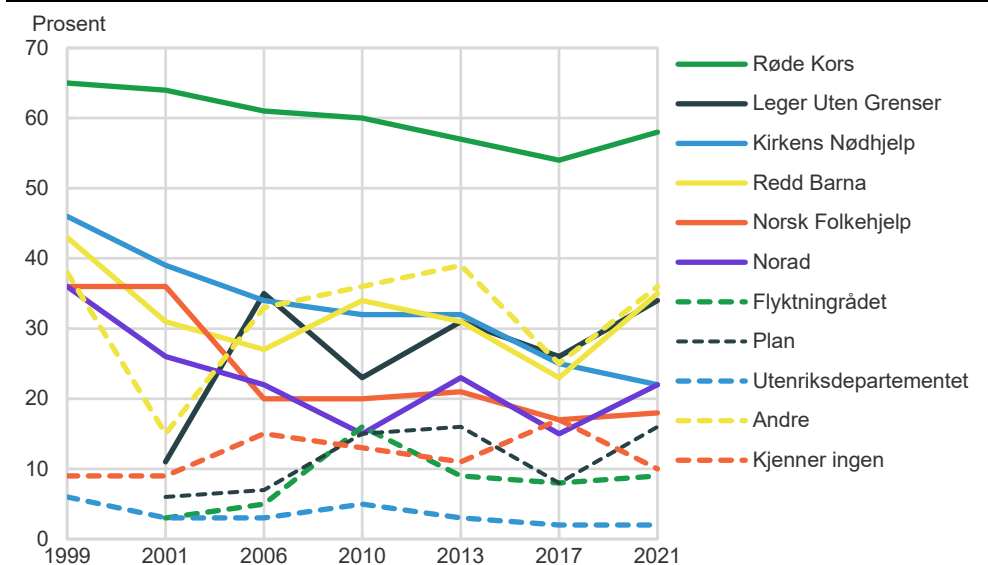
8. Ni av ti kjenner minst én bistandsorganisasjon

Respondentene ble bedt om å ramse opp organisasjonene de kjente til som arbeider med bistand. Flest respondenter nevner Røde Kors, som ble nevnt av nesten seks av ti respondenter (58 prosent). Dette er en markant økning sammenlignet med kartlegging i 2017. Det er en klar tendens til at flere nevner de største bistandsorganisasjonene. Størst økning finner vi imidlertid for Redd Barna, Plan og Norad (figur 8.1).

Etter Røde Kors (58 prosent) ble Redd Barna, Leger Uten Grenser, Kirkens Nødhjelp og Norad nevnt av flest. Sammenlignet med 2017 har Redd Barna økt med 12 prosentpoeng og ble nevnt 35 prosent av respondentene som er omtrent det samme som Leger Uten Grenser med 34 prosent. I 2021 øker Norad med syv prosentpoeng og blir nevnt sammen med Kirkens Nødhjelp hos 22 prosent av respondentene.

Resultatene viser at det er en generell økning i kjennskap til bistandsorganisasjoner blant respondentene. Sammenlignet med 2017 er det 7 prosentpoeng færre som svarer «Kjenner ingen».

Figur 8.1 Andel som nevner ulike bistandsorganisasjoner 1999-2021

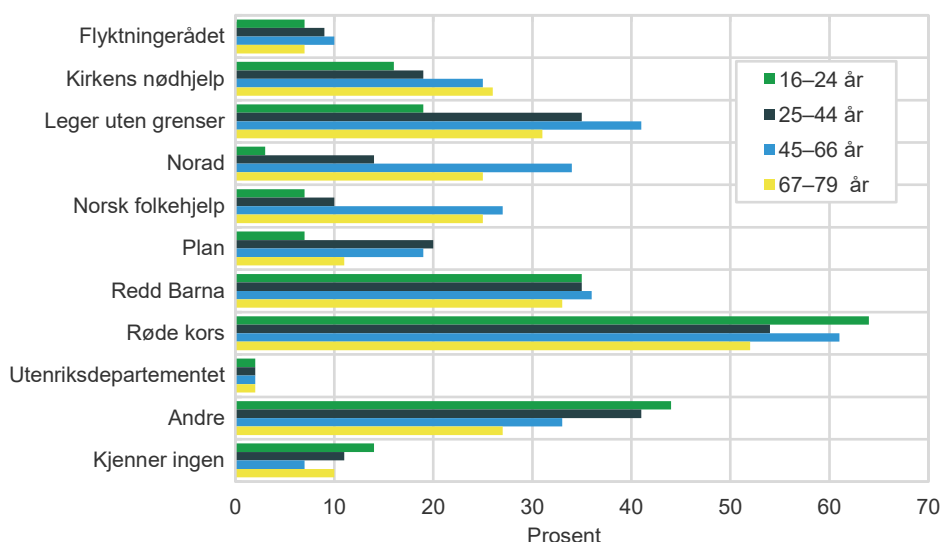
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Kjennskapen til bistandsorganisasjoner er ganske likt fordelt med hensyn til kjønn, bostedsstrøk og landsdel. Personer med innvandrerbakgrunn kjenner i vesentlig mindre grad til bistandsorganisasjoner enn andre. I denne gruppen blir Røde kors og Leger uten grenser nevnes av oftest som er en endring sammenlignet med 2017 hvor Røde Kors og Redd Barna ble nevnt av majoriteten.

Kjennskapen til alle organisasjonene øker med økt utdanningsnivå, men noen organisasjoner er mer allment kjent enn andre. Røde Kors og Redd Barna er godt kjent i alle utdanningsgrupper, men de andre organisasjonene blir alle nevnt over dobbelt så ofte av personer med høyere utdanning enn av personer med grunnskoleutdanning.

Kjennskap til organisasjonene varierer også en del med alder (figur 7.2). De yngste (16-24 år) sammen med respondenter i aldersgruppen 25-44 år skiller seg ut både med tanke på en vesentlig større andel som ikke kjenner noen organisasjoner, men også med tanke på lavere andel som kjenner de enkelte organisasjonene.

Figur 8.2 Kjennskap til bistandsorganisasjonar i ulike aldersgrupper

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.1 Andel i ulike befolkningsgrupper med kjennskap til organisasjoner, bedrifter og statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand. Prosent

	Flyktninge- rådet	Kirkens nødhjelp	Leger uten grenser	Norad	Norsk folkehjelp	Plan	Redd Barna	Røde Kors	DU	Andre	Kjenner ingen	I alt
Alle	9	22	34	22	18	16	35	58	2	36	10	100
Kjønn												
Mann	8	22	34	25	21	12	33	60	2	33	9	618
Kvinne	9	22	33	18	16	21	37	55	2	40	11	568
Aldersgruppe												
16-24 år	7	16	19	3	7	7	35	64	2	44	14	177
25-44 år	9	19	35	14	10	20	35	54	2	41	11	375
45-66 år	10	25	41	34	27	19	36	61	2	33	7	441
67-79 år	7	26	31	25	25	11	33	52	2	27	10	193
Utdanningsnivå												
Grunnskole	6	17	21	9	12	9	30	57	3	32	12	227
Videregående	7	17	32	21	20	11	31	57	1	32	11	434
Universitet/høyskole	12	31	43	29	21	25	42	60	3	43	7	489
Uoppgitt	3	6	11	6	3	6	25	42	.	33	28	36
Husholdningsinntekt												
0-764 999 kr	8	22	31	21	21	14	35	59	3	35	8	416
765 000 kr eller mer	10	25	41	26	20	22	37	61	3	40	8	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	6	13	20	10	11	8	31	48	0	31	21	212
Partipreferanse												
Arbeiderpartiet	12	21	38	21	26	15	32	67	1	40	9	185
Fremskrittspartiet	2	10	16	8	14	2	22	53	2	22	12	51
Høyre	9	21	41	26	16	22	36	60	4	35	8	261
Kristelig Folkeparti	10	55	20	30	30	20	55	40	10	50	15	20
Senterpartiet	6	25	33	22	23	15	39	56	2	32	7	204
Sosialistisk venstreparti	13	29	47	26	17	22	38	65	2	48	9	86
Venstre	11	22	33	33	19	26	52	70	7	37	4	27
Andre partier	11	25	35	25	18	15	39	60	2	40	10	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	5	17	23	14	12	13	29	47	0	35	16	226
Bostedsstrøk												
Spredtbygd	10	23	35	24	18	18	36	58	2	38	10	921
Tettbygd	5	20	29	14	18	11	32	57	2	32	10	265
Landsdel												
Oslo og Viken	10	20	34	24	16	18	35	59	2	38	10	452
Innlandet	8	21	30	22	22	15	30	60	4	36	11	73
Agder og Sør-Østlandet	9	26	35	19	17	15	38	62	3	36	8	156
Vestlandet	8	25	34	18	18	16	36	55	3	37	10	300
Trøndelag	4	17	37	21	28	15	35	56	1	39	10	99
Nord-Norge	7	25	33	23	19	15	33	55	2	27	11	106
Innvandrerbakgrunn												
Ikke innvandrerbakgrunn	9	24	35	23	20	18	38	59	2	37	9	1032
Innvandrerbakgrunn	5	9	27	14	6	9	20	48	1	35	19	154

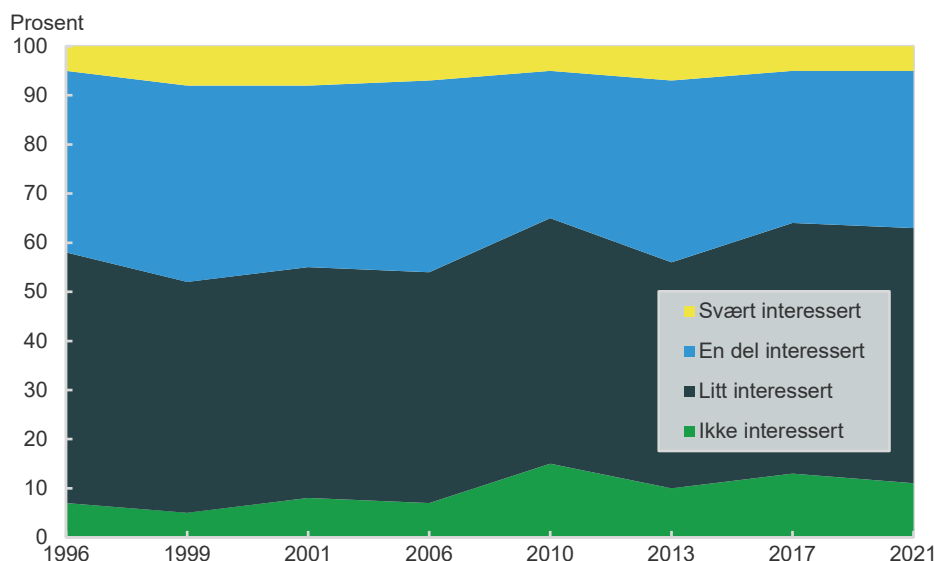
Kilde: Statistisk sentralbyrå

9. De fleste er interessert i stoff om bistand, men fremstilles bistandsstoffet riktig?

Ni av ti (89 prosent) oppgir at de er interessert i stoff om utviklingsland og bistand i media. Litt over en tre del (35 prosent) er svært eller en del opptatt av disse temaene.

Gjennom de siste 25 årene har interessen for bistandsstoff variert noe fra år til år. Funnene er i tråd med tidligere resultater, men viser at interessen i 2021 er på nivå med 2017. For hele perioden har flere enn 40 prosent i snitt oppgitt at de er en del eller svært interessert i slikt stoff, mens det i 2021 er 35 prosent.

Figur 9.1 Interesse for stoff om utviklingspolitikk siste 25 år. 1996-2021

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

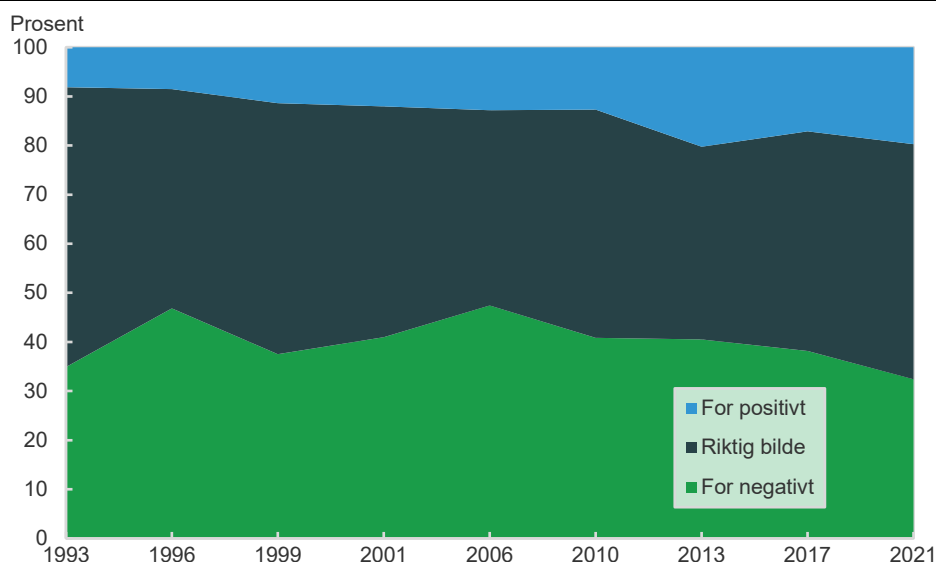
Det er ikke store forskjeller mellom ulike grupper når det gjelder interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. Spesielt ser vi at personer høyere utdanning uttrykker større interesse enn de med lav. For personer med grunnskole som høyeste fullførte utdanning, så oppgir 78 prosent at de har minst noe interesse i slikt stoff, mens dette gjelder 93 prosent av de med universitets eller høyskoleutdanning.

Videre finner vi at personer i Agder og Sør-Østlandet i noen mindre grad enn andre er interessert i slikt stoff, mens innvandrere i noe mindre grad enn andre er interessert i slikt stoff. I denne siste gruppen finner vi samtidig en større andel som er svært interessert i slikt stoff. Hele 11 prosent i denne gruppen oppgir at de er svært interessert mot kun tre prosent blant andre.

Omtrent en tredel (34 prosent) av de spurte mener at massemedia gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingsland. Blant de som ikke synes at bildet som blir gitt er riktig, så oppgir flertallet at de synes at bildet er for negativt. I alt, så oppgir 23 prosent av de spurte at bilde er for negativt og 14 prosent at det er for positivt.

Ser vi på trenden over tid, så synes det å være en klar tendens til at andelen som oppgir at bilde er riktig å falle (fra 57 prosent i 1993 til 48 prosent i 2021). Spesielt har det gått i retning av at flere og flere synes at media gir et for positivt bilde. Denne andelen har økt fra under en av ti (8 prosent) i 1993 til to av ti (20 prosent) nå i 2021.

Figur 9.2 Vurdering av bildet massemedia gir av utviklingsland i perioden 1993-2021

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Menn synes i noe større grad enn kvinner at bilde er riktig (37 prosent mot 32 prosent). Det er likevel en aldersgruppe som fanger mest interesse. I aldersgruppen 25-44 år er det 29 prosent som synes at bildet som gis er riktig, mens dette gjelder 37 prosent i de andre aldersgruppene. Spesielt finner vi at 27 prosent i denne gruppen synes bilde er for negativt. De yngst og de eldste skiller seg ut ved at nesten to av ti (19 prosent) blant de yngste (16-24 år) synes at bilde er for positivt, mens dette gjelder en av ti (9 prosent) av de eldste (67-79 år).

Omtrent en tredjedel (34 prosent) av de spurte mener at massemedia gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingsland, og omtrent like mange mener at disse landene fremstilles for negativt (29 prosent). Om lag en av ti (13 prosent) sier derimot at utviklingsland fremstilles for positivt. Over tid har andelen som mener media fremstiller utviklingsland riktig sunket selv om andelen er noe høyere nå enn i 2013, jf. figur 9.1. Gruppen som mener at de fremstilles for negativt har holdt seg relativt stabil, mens det har vært en økende andel som mener at utviklingslandene fremstilles for positivt. Omtrent en femtedel har ingen oppfatning av massemedias fremstilling av utviklingsland (23 prosent).

Tabell 9.1 Ulike befolkningsgruppers interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. Prosent

	Svært interessert	En del interessert	Litt interessert	Ikke interessert	Vet ikke	Antall
Alle	4	31	52	11	2	1 186
Kjønn						
Mann	4	29	52	12	2	618
Kvinne	4	32	52	10	1	568
Aldersgruppe						
16–24 år	3	25	56	14	3	177
25–44 år	3	27	55	13	2	375
45–66 år	4	32	54	9	1	441
67–79 år	7	41	38	11	4	193
Utdanningsnivå						
Grunnskole	4	21	53	18	4	227
Videregående	1	26	59	13	2	434
Universitet/høyskole	7	39	47	6	1	489
Uoppgitt	3	33	33	25	6	36
Husholdningsinntekt						
0–764 999 kr	4	33	52	9	1	416
765 000 kr eller mer	3	32	53	10	1	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	5	24	49	17	5	212
Partipreferanse						
Arbeiderpartiet	5	31	58	5	2	185
Fremskrittspartiet	10	22	51	16	2	51
Høyre	3	26	60	10	2	261
Kristelig Folkeparti	10	30	45	10	5	20
Senterpartiet	2	26	56	15	0	204
Sosialistisk venstreparti	8	48	38	6	.	86
Venstre	4	30	52	11	4	27
Andre partier	7	40	40	11	1	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	2	31	47	15	5	226
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	4	32	51	10	3	921
Tettbygd	3	26	54	15	1	265
Landsdel						
Oslo og Viken	5	31	52	10	2	452
Innlandet	3	27	56	11	2	73
Agder og Sør-Østlandet	3	33	46	17	1	156
Vestlandet	3	31	54	10	3	300
Trøndelag	3	34	51	10	2	99
Nord-Norge	5	25	56	12	2	106
Innvandrerbakgrunn						
Ikke innvandrerbakgrunn	3	31	54	11	2	1 032
Innvandrerbakgrunn	11	31	40	13	5	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.2 Ulike befolkningsgruppers vurdering av bildet massemedier gir av situasjonen i utviklingsland. Prosent

	Riktig bilde	For negativt	For positivt	Vet ikke	Antall
Alle	34	23	14	28	1 186
Kjønn					
Mann	37	22	15	27	618
Kvinne	32	24	13	31	568
Aldersgruppe					
16–24 år	37	24	19	20	177
25–44 år	29	27	15	29	375
45–66 år	37	21	13	30	441
67–79 år	37	19	9	34	193
Utdanningsnivå					
Grunnskole	35	23	16	26	227
Videregående	35	25	11	30	434
Universitet/høyskole	34	22	15	29	489
Uoppgitt	31	14	31	25	36
Husholdningsinntekt					
0–764 999 kr	36	20	14	30	416
765 000 kr eller mer	35	26	13	27	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	30	21	16	33	212
Partipreferanse					
Arbeiderpartiet	41	19	13	27	185
Frmskrittspartiet	27	29	18	25	51
Høyre	37	26	16	22	261
Kristelig Folkeparti	30	20	20	30	20
Senterpartiet	36	27	13	24	204
Sosialistisk venstreparti	38	27	9	25	86
Venstre	41	19	19	22	27
Andre partier	25	26	18	31	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	30	15	12	43	226
Bostedsstrøk					
Spredtbygd	34	23	14	29	921
Tettbygd	35	21	15	28	265
Landsdel					
Oslo og Viken	33	23	16	27	452
Innlandet	38	19	16	26	73
Agder og Sør-Østlandet	39	17	12	32	156
Vestlandet	34	26	10	30	300
Trøndelag	39	22	13	25	99
Nord-Norge	26	26	17	30	106
Innvandrerbakgrunn					
Ikke innvandrerbakgrunn	35	23	13	28	1 032
Innvandrerbakgrunn	31	21	18	30	154

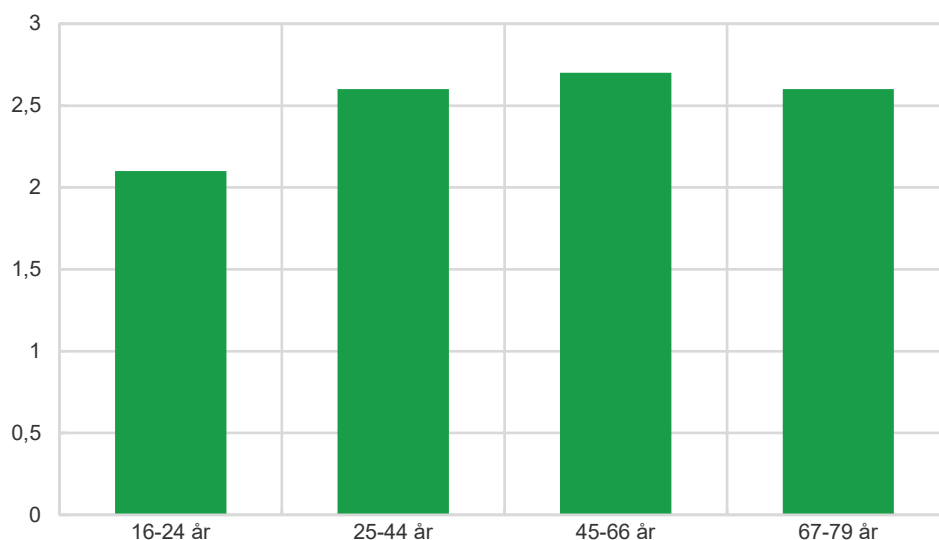
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

10. Kun en av tre kjenner til minst ett land Norge har utviklingssamarbeid med

Kun en av tre (33 prosent) sier at de kjente til land som Norge har utviklingssamarbeid med. De som oppgir at de kjenner til minst et land, ble bedt om å liste opp land de tror Norge har utviklingssamarbeid med. De fem landene som ble nevnt av flest er Etiopia, Kenya, Tanzania, Brasil og Sudan.

Respondentene som kjente til utviklingssamarbeid kunne ofte nevne flere land. 27 prosent av respondentene som først oppga at de kjente til land som Norge gir bistand til kunne nevne ett land, mens 70 prosent kunne nevne to eller flere land. Respondentene som først sa at de kjente til land som Norge har samarbeid med oppga i gjennomsnitt 2,6 land.

Figur 10.1 Gjennomsnittlig antall land nevnt blant personer i ulike aldersgrupper. Antall

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Menn oppgir i større grad enn kvinner at de kjenner til samarbeidsland. De nevner også i snitt noen flere samarbeidsland. Videre ser vi at antallet land som ble nevnt øker med alder, utdanningsnivå og sentralitet. For eksempel kjenner 40 prosent av respondentene over 67 år minst ett land, mens dette gjelder kun 23 prosent i aldersgruppen 16-24 år.

Forskjellene mellom utdanningsgrupper er også store. Mens nesten 40 prosent av respondentene med høyere utdanning oppga at de kjent minst ett land, så gjelder dette snaut 30 prosent av respondentene med grunnskole- eller videregående-utdanning.

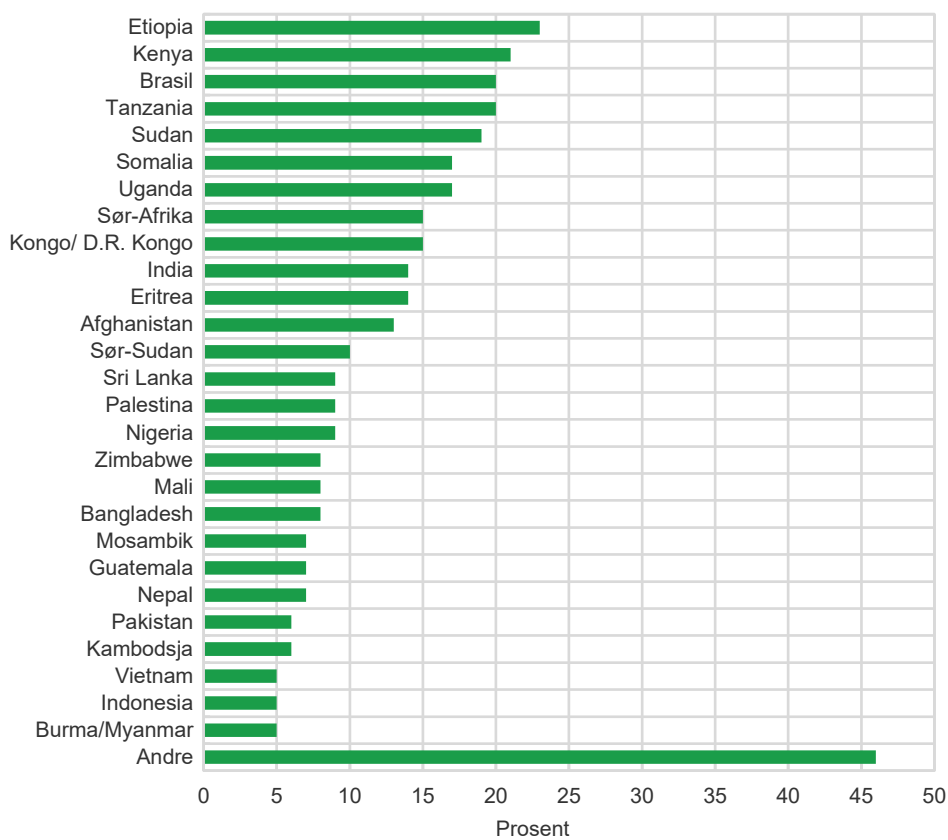
Vi ser også at bosatte på større steder kjenner flere bistandspartnere enn dem som bor på mindre steder, personer med høy inntekt kjenner flere bistandspartnere enn personer med lav inntekt. Det samme gjelder personer fra Oslo og Akershus, mens det er personer fra Trøndelag som nevner flest land i snitt (2,9). Det er ingen vesentlig forskjell på personer med ulik innvandringsbakgrunn, hverken med tanke på andelen som oppgir å kjenn til minst en samarbeidspartner eller gjennomsnittlig antall land nevnt.

Syria, Afghanistan og Etiopia mottok mest penger over bistandsbudsjettet i 2020 (Norad). Selv om vi finner Etiopia øverst på lista over de landene som ble nevnt av flere enn fem prosent av de respondentene som oppgav minst ett land, så finner vi

de to andre landene langt ned på lista. Syria er ikke en gang innenfor de landene som er listet opp i figur 10.2 og er nevnt av mindre enn fem prosent av respondentene som fikk oppfølgingsspørsmålet.

Figur 10.2 Andel som nevner land Norge driver bistandssamarbeid med

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 10.1 Ulike befolkningsgruppers kjennskap til land man menr har bistandssamarbeid med. Prosent

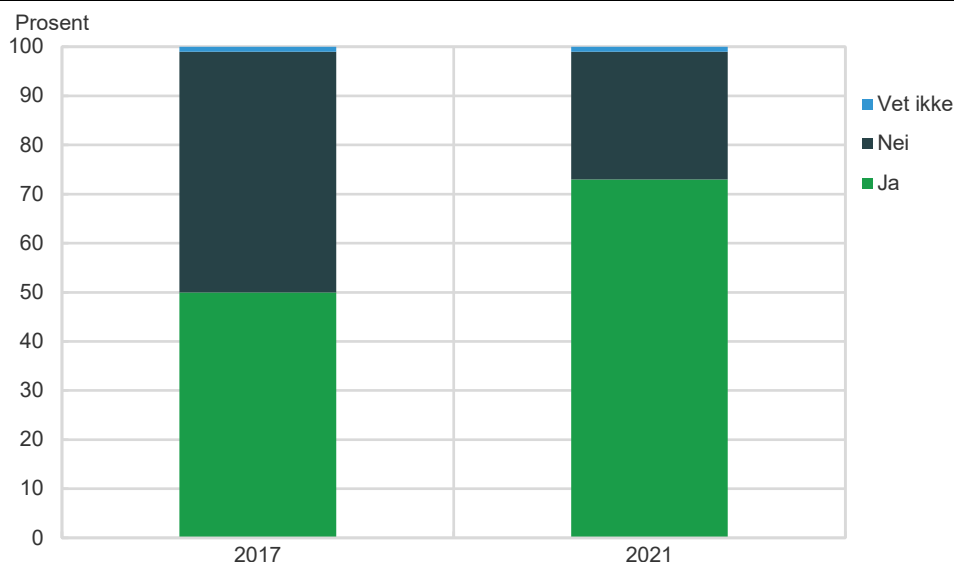
	Kjenner ingen	Nevner ett land	Nevner to land	Nevner tre land	Fire land eller fler	Nevnte land i gjennomsnitt	Antall
Alle	68	10	6	4	12	2,6	1 186
Kjønn							
Mann	63	9	8	4	16	2,7	618
Kvinne	72	10	5	4	9	2,4	568
Aldersgruppe							
16–24 år	77	12	3	1	7	2,1	177
25–44 år	71	8	7	4	10	2,6	375
45–66 år	65	9	6	5	15	2,7	441
67–79 år	60	11	9	6	15	2,6	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	72	10	7	3	8	2,4	227
Videregående	72	9	6	6	8	2,5	434
Universitet/høyskole	61	10	7	3	18	2,8	489
Uoppgitt	81	8	.	.	11	2,7	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	63	12	7	5	13	2,5	416
765 000 kr eller mer	67	8	7	4	14	2,7	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	78	9	3	2	8	2,4	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	66	10	9	3	11	2,4	185
Fremskrittspartiet	75	12	2	4	8	2,3	51
Høyre	69	8	7	4	12	2,6	261
Kristelig Folkeparti	55	10	5	5	25	3	20
Senterpartiet	70	7	6	6	11	2,7	204
Sosialistisk venstreparti	59	10	8	3	19	2,7	86
Venstre	52	7	7	11	22	3	27
Andre partier	58	16	7	4	15	2,4	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	76	8	4	2	10	2,5	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	66	10	7	4	13	2,6	921
Tettbygd	74	9	4	4	9	2,5	265
Landsdel							
Akershus og Oslo	63	10	9	5	13	2,6	452
Innlandet	68	10	1	5	15	2,8	73
Agder og Sør-Østlandet	70	9	8	3	10	2,5	156
Vestlandet	68	11	3	5	13	2,6	300
Trøndelag	72	5	6	2	15	2,9	99
Nord-Norge	79	8	3	2	8	2,4	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	68	10	6	4	13	2,6	1 032
Innvandrerbakgrunn	69	7	10	3	10	2,5	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

11. Tre av fire kjenner til bærekraftsmålene

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Vi spurte respondentene i hvilken grad de kjenner til bærekraftsmålene. Siden 2017 har andelen som oppgir at de kjenner til målene i noen grad økt fra halvparten av de spurte til nesten tre firedele (73 prosent). Andelen som oppgir at de har en god del eller stor kjennskap til målene er nesten ti prosent (9 prosent).

Figur 11.1 Andelen som kjenner til bærekraftsmålene til FN, 2017 og 2021. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det er liten forskjell med hensyn til kjønn, mens det er en klar tendens til fallende kjennskap til bærekraftsmålene med økende alder. I Aldersgruppen 16-24 år oppgir åtte av ti (81 prosent) at de har noe kjennskap til målene, mens dette gjelder to av tre (66 prosent) blant de eldste (67-79 år).

Videre finner ser vi at personer med utdanning på universitet/høyskolenivå, bor i spredtbygd strøk eller er født i Norge, i større grad enn andre har kjennskap til målene.

Respondentene som oppga å ha noe kjennskap til bærekraftsmålene, ble bedt om å velge mellom fire svaralternativer på de to følgende spørsmålene: «FN's bærekraftsmål ble lansert 1. januar 2016. Innen hvilket år skal målene være nådd?» og «Hvor mange bærekraftsmål er det?». De riktige svarene på disse spørsmålene var henholdsvis 2030 og 17.

Nesten seks av ti (59 prosent) oppgav 2030 på spørsmålet om hvilket år målene skal være innfridd og en tredel (34 prosent) svarte 17 på spørsmålet om hvor mange mål det er. Dette er vesentlig større andeler enn i 2017 og tyder på at respondentene i større grad enn tidligere vet noe mer om bærekraftsmålene.

Det er ikke så store forskjeller mellom ulike grupper med tanke på når målene skal være innfridd, men ser vi på antall mål, så skiller spesielt de unge seg positivt ut. I aldersgruppen 16-24 år oppgir over halvparten (51 prosent). Dette gjelder kun 17 prosent av de eldste i utvalget (67-79 år). I denne gruppen er også 'vet ikke'-kategorien høy (46 prosent).

Tabell 11.1 Ulike befolkningsgruppers kjennskap til bærekraftsmålene. Prosent

	Kjenner ikke i det hele tatt	Kjenner kun til navnet	Har noe kjennskap	Har en god del kjennskap	Har stor kjennskap	Vet ikke/vil ikke svare	Antall
Alle	26	33	31	8	1	2	1 186
Kjønn							
Mann	23	35	32	8	1	1	618
Kvinne	29	30	30	8	1	2	568
Aldersgruppe							
16–24 år	19	27	40	13	1	2	177
25–44 år	25	35	26	9	2	3	375
45–66 år	27	34	30	6	1	1	441
67–79 år	32	30	32	3	1	3	193
Utdanningsnivå							
Grunnskole	38	26	26	7	.	2	227
Videregående	30	41	25	2	0	1	434
Universitet/høyskole	17	29	38	12	2	1	489
Uoppgitt	17	28	22	28	3	3	36
Husholdningsinntekt							
0–764 999 kr	27	35	30	6	1	1	416
765 000 kr eller mer	23	35	31	8	2	1	558
Vet ikke/ vil ikke oppgi	33	22	33	8	1	3	212
Partipreferanse							
Arbeiderpartiet	28	36	29	5	1	1	185
Fremskrittspartiet	39	22	35	.	2	2	51
Høyre	21	38	29	9	2	2	261
Kristelig Folkeparti	15	40	35	10	.	.	20
Senterpartiet	25	41	27	5	0	0	204
Sosialistisk venstreparti	21	27	42	10	.	.	86
Venstre	15	26	41	15	4	.	27
Andre partier	24	21	40	10	3	2	126
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	32	27	26	9	1	6	226
Bostedsstrøk							
Spredtbygd	23	33	33	8	1	2	921
Tettbygd	37	30	24	6	1	2	265
Landsdel	26	31	30	10	2	1	452
Oslo og Viken	26	31	30	10	2	1	452
Innlandet	27	34	30	5	.	2	73
Agder og Sør-Østlandet	24	33	29	10	1	3	156
Vestlandet	24	33	33	6	1	2	300
Trøndelag	27	36	30	5	.	1	99
Nord-Norge	30	33	29	5	2	1	106
Innvandrerbakgrunn							
Ikke innvandrerbakgrunn	24	33	32	8	1	1	1 032
Innvandrerbakgrunn	40	27	20	6	2	4	154

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 11.2 Ulike befolkningsgruppers svar på spørsmålet om hvilket år bærekraftsmålene skal være nådd. Prosent

	2020	2030	2050	2100	Vet ikke/ vil ikke svare	Antall
Alle	2	59	22	1	16	856
Kjønn						
Mann	1	55	27	1	16	466
Kvinne	2	64	15	1	18	390
Aldersgruppe						
16–24 år	3	60	26	0	11	142
25–44 år	2	59	21	1	17	270
45–66 år	2	60	21	1	17	317
67–79 år	0	55	23	0	22	127
Utdanningsnivå						
Grunnskole	1	59	20	1	18	135
Videregående	1	57	23	0	18	295
Universitet/høyskole	2	60	22	1	16	397
Uoppgitt	0	59	28	.	14	29
Husholdningsinntekt						
0–764 999 kr	2	60	22	0	16	297
765 000 kr eller mer	1	59	25	0	15	424
Vet ikke/ vil ikke oppgi	3	59	13	2	24	135
Partipreferanse						
Arbeiderpartiet	2	62	20	0	16	131
Fremskrittspartiet	0	53	23	0	23	30
Høyre	0	57	27	1	15	201
Kristelig Folkeparti	0	76	18	0	6	17
Senterpartiet	1	54	26	0	18	151
Sosialistisk venstreparti	0	62	24	0	15	68
Venstre	0	74	17	0	9	23
Andre partier	7	66	10	1	16	94
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	1	55	20	1	22	141
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	1	60	20	1	17	693
Tettbygd	3	53	29	0	15	163
Landsdel						
Oslo og Viken	2	62	20	1	16	326
Innlandet	.	59	24	0	18	51
Agder og Sør-Østlandet	1	52	25	0	23	114
Vestlandet	3	59	22	0	15	221
Trøndelag	1	46	32	1	18	71
Nord-Norge	1	70	16	.	12	73
Innvandrerbakgrunn						
Ikke innvandrerbakgrunn	2	59	23	0	16	770
Innvandrerbakgrunn	2	63	14	2	18	86

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 11.3 Ulike befolkningsgruppers svar på hvor mange bærekraftsmål det er. Prosent

	5	8	17	30	Vet ikke/ vil ikke svare	Antall
Alle	11	18	34	8	29	856
Kjønn						
Mann	10	20	33	9	29	466
Kvinne	11	17	36	7	29	390
Aldersgruppe						
16–24 år	5	16	51	8	19	142
25–44 år	9	19	36	9	28	270
45–66 år	14	17	32	8	27	317
67–79 år	12	21	15	6	46	127
Utdanningsnivå						
Grunnskole	9	22	33	7	28	135
Videregående	12	14	30	9	35	295
Universitet/høyskole	11	21	36	8	26	397
Uoppgitt	.	3	59	10	28	29
Husholdningsinntekt						
0–764 999 kr	8	22	32	7	30	297
765 000 kr eller mer	13	18	34	8	26	424
Vet ikke/ vil ikke oppgi	7	10	38	9	36	135
Partipreferanse						
Arbeiderpartiet	15	21	27	8	29	131
Frmskrittspartiet	10	20	17	3	50	30
Høyre	11	20	35	7	27	201
Kristelig Folkeparti	18	18	35	24	6	17
Senterpartiet	9	17	36	9	30	151
Sosialistisk venstreparti	9	22	34	7	28	68
Venstre	9	13	52	9	17	23
Andre partier	15	18	31	6	30	94
Ville ikke stemt/ikke stemmerett/vil ikke oppgi/vet ikke	5	13	40	9	32	141
Bostedsstrøk						
Spredtbygd	11	18	34	8	28	693
Tettbygd	7	18	35	8	32	163
Landsdel						
Oslo og Viken	14	18	33	10	24	326
Innlandet	8	18	49	6	20	51
Agder og Sør-Østlandet	7	19	27	5	41	114
Vestlandet	9	19	32	10	29	221
Trøndelag	7	14	42	3	34	71
Nord-Norge	11	16	37	4	32	73
Innvandrerbakgrunn						
Ikke innvandrerbakgrunn	10	18	34	8	29	770
Innvandrerbakgrunn	14	17	31	9	28	86

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

12. Dokumentasjon av datainnsamlingen

12.1. Datainnsamling

Datainnsamlingen foregikk i tidsrommet 4. januar til 13. februar 2021. Undersøkelsen ble utført som et telefonintervju og svarprosenten er 59 prosent. I forkant av at respondentene ble kontakt på telefon for intervju, ble det sendt ut invitasjonsepost med informasjon om undersøkelsen.

12.2. Utvalg

Det ble trukket et landsomfattende utvalg på 2 000 personer i alderen 16-79 år pr. 01.12.2020. Utvalget inneholder derfor også noen få personer på 80 år. Utvalget er trukket fra SSBs demografi og befolkningsdatabase BeReg², og er trukket som et selvveiende sannsynlighetsutvalg i ett trinn. For å få et mest mulig oppdatert utvalg ble det trukket så nært opp til intervjustart som praktisk mulig. Utvalget ble derfor trukket i begynnelsen av august.

12.3. Frafall

Vi kan ikke forvente å få svar fra alle som er trukket ut til å delta i undersøkelsen. Av de 2000 som ble trukket ut, var 4 personer bosatt i utlandet. Disse tilhører derfor ikke målpopulasjonen og er utelatt. Bruttoutvalget utgjør dermed 1996 personer. I tillegg til avgangene var det også en stor del som ikke kunne delta på undersøkelsen. Årsaker til dette er at personene ikke ønsket å delta, at vi ikke klarte å komme i kontakt med dem eller at de var forhindret fra å delta (pga. sykdom, språkproblemer o.l.). I denne undersøkelsen gjaldt det 810 personer, som utgjorde 40,6 prosent av bruttoutvalget. Det ble altså oppnådd intervju med 1186 personer, eller 59,3 prosent av bruttoutvalget. Tabell 12.1 viser hvordan svar, frafall og avganger fordeler seg i utvalget.

Tabell 12.1 Oversikt over svar, frafall og avgang. Antall og prosent

	Antall	Prosent
Personer trukket ut til intervju	2 000	100
Avganger (døde, bosatt i utlandet, på institusjon)	4	
Bruttoutvalg	1 996	100
Nettoutvalg (personer det ble oppnådd intervju med)	1 186	59,3
Frafall	810	40,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I tabell 12.2 kan man se hvordan frafallet fordeler seg etter kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk, og landsdel.

² BeReg er den sentrale demografi-/befolkningsdatabasen i SSB. Den oppdateres flere ganger i måneden med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret.

Tabell 12.2 Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk, landsdel og innvandringsbakgrunn. Prosent

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke kontakt	Antall
I alt	100,0	59,4	14,8	5,1	20,7	1 996
Kjønn						
mann	100,0	60,9	14,3	5,0	19,7	1 014
kvinne	100,0	57,8	15,4	5,1	21,7	982
Aldersgrupper						
16-24 år	100,0	60,8	14,1	2,1	23,0	291
25-44 år	100,0	53,5	14,9	6,3	25,3	703
45-66 år	100,0	62,1	13,4	4,8	19,7	709
67-79 år	100,0	65,9	18,8	5,8	9,6	293
Utdanningsnivå						
Grunnskole eller lavere	100,0	49,8	19,5	7,0	23,7	456
Videregående skole	100,0	58,3	17,9	3,4	20,4	744
Universitets- og høyskoleutdanning	100,0	71,4	9,6	2,6	16,4	685
Uoppgitt	100,0	32,4	7,2	23,4	36,9	111
Landbakgrunn						
Norge	100,0	63,7	15,6	2,0	18,7	1 483
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	100,0	45,2	13,8	13,0	28,0	239
Andre land	100,0	48,5	11,7	15,0	24,8	274
Landsdel						
Oslo og Viken	100,0	63,0	13,9	6,0	17,0	717
Innlandet	100,0	54,5	16,4	4,5	24,6	134
Agder og Sør-Østlandet	100,0	58,0	18,2	3,7	20,1	269
Vestlandet	100,0	58,9	14,9	4,7	21,4	509
Trøndelag	100,0	57,2	12,1	2,9	27,7	173
Nord-Norge	100,0	54,6	14,4	6,7	24,2	194

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell 12.2 viser at den viktigste frafallsårsaken var at vi ikke kom i kontakt med respondenten (20,7 prosent av bruttoutvalget). 14,8 prosent ønsket ikke å delta og 5,1 prosent var forhindret av sykdom, språkproblemer eller lignende.

Svarprosenten varierer en del med kjønn, alder, utdanningsnivå, landsdel, bostedsstrøk og innvandringsbakgrunn. Det er flere menn enn kvinner som har svart på undersøkelsen, og vi har fått med en større andel av respondentene som er mellom 25 år og 66 år (70 prosent). Særlig personene under 25 år og personer over 66 år har en lav svarprosent (30 prosent). Forskjellene kommer av at andelen vi ikke kommer i kontakt med synker med alderen, og de eldste respondentene har den høyeste nekterandelen. Deltakelsen øker også med utdanningsnivå. Under halvparten av respondentene med grunnskoleutdanning har svart på undersøkelsen, rund fire av ti med videregående- og høyere utdanning har svart. Andelen vi ikke får kontakt med synker noe med økt utdanningsnivå. Personene vi ikke har registerinformasjon om utdanning på har den laveste svarprosenten (20 prosent). I denne gruppen har særlig mange blitt forhindret på grunn av språk fordi den inkluderer mange personer med bakgrunn fra utlandet.

Svarprosenten er høyest i Oslo og viken samt i Vestlandet, mens Innlandet og Trøndelag er de landsdelene som har lavest svarprosent.

12.4. Utvalgsskjevhet

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettoutvalget) enn blant alle dem som er trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er

skjevt på andre, og muligens ukjente, kjennemerker. Slike skjevheter kan både oppstå i utvalgstrekkingen og fordi noen grupper i større grad svarer enn andre grupper.

Det er mer sannsynlig at avvik mellom nettoutvalget og bruttoutvalget enn mellom bruttoutvalget og populasjonen vil skape skjevheter. Avvikene mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes tilfeldig utvalgsvarians, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra dem som ikke trekkes ut. I sammenlikninger mellom nettoutvalget og bruttoutvalget er det derimot en større risiko for at de personene i en befolkningsgruppe som faktisk har deltatt (nettoutvalget), skiller seg systematisk fra de personene som ikke har deltatt (fracfallet) fordi forskjellene ikke er tilfeldige.

Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene. I denne undersøkelsen har vi ikke vektet resultatene, blant annet fordi det ikke har blitt gjort i tidligere undersøkelser som det sammenliknes med.

Tabell 12.3 vises forskjeller i sammensetningen av brutto- og nettoutvalget fordelt på kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk, landsdel og innvandrerbakgrunn. Kolonnen «Netto – Brutto» viser om befolkningsgruppen er over- eller underrepresentert i nettoutvalget.

Forskjellene mellom personer bosatt i ulike deler av landet eller tett/spredtbygd er ganske små og har liten betydning for resultatene. Forskjellene mellom kjønn, aldersgrupper, utdanning og innvandrerbakgrunn er derimot større. Kvinner utgjør i overkant av et prosentpoeng mindre av nettoutvalget enn bruttoutvalget, mens menn er tilsvarende overrepresentert. Personer mellom 25 og 44 år utgjør tre prosentpoeng mindre av netto- enn bruttoutvalget, og personer mellom 45 og 66 år utgjør i overkant av et prosentpoeng mer. Personer i pensjonsalder har også svart i større grad enn gjennomsnittet. Forskjellene mellom utdanningsgrupper er noe større. Personer med grunnskole som høyeste utdanning utgjør 3,7 prosent mindre av nettoutvalget enn bruttoutvalget, mens personer med høyere utdanning utgjør nesten syv prosentpoeng mer.

Tabell 12.3 Brutto-, nettoutvalg og forskjellen mellom nettoutvalg og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk, landsdel og innvanderbakgrunn.

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	
Kjønn			
mann	50,8	52,1	1,3
kvinne	49,2	47,9	-1,3
Aldersgrupper			
16-24 år	14,6	14,9	0,3
25-44 år	35,2	31,7	-3,5
45-66 år	35,5	37,1	1,6
67-79 år	14,7	16,3	1,6
Utdanningsnivå			
Grunnskole eller lavere	22,8	19,1	-3,7
Videregående skole	37,3	36,6	-0,7
Universitets- og høyskoleutdanning	34,3	41,2	6,9
Uoppgitt	5,6	3,0	-2,6
Landbakgrunn			
Norge	74,3	79,7	5,4
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	12,0	9,1	-2,9
Andre land	13,7	11,2	-2,5
Landsdel			
Oslo og Viken	35,9	38,1	2,2
Innlandet	6,7	6,2	-0,5
Agder og Sør-Østlandet	13,5	13,2	-0,3
Vestlandet	25,5	25,3	-0,2
Trøndelag	8,7	8,3	-0,4
Nord-Norge	9,7	8,9	-0,8

12.5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Utvalget til Holdning til bistand er trukket tilfeldig fra Befolkningsregisteret. Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den "treffer målet" i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen*, *SE* (fra det engelske begrepet "standard error"), til estimatet. *SE* er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. *SE* forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon: La oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0 , i en befolkning (populasjon) med størrelse N . Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 og standardfeilen er gitt ved:

$$SE(P) = \sqrt{\frac{P(100-P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}.$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0 . Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et 95 prosent konfidensintervall. Det betyr at sannsynligheten for at intervallet dekker den sanne verdien P_0 er 0,95 (95 prosent). Eller sagt på en annen måte, ved gjentatte utvalg så vil 95 prosent av intervallene dekke den sanne verdien P_0 . Vi sier da at det er 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnete* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosentall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn a
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn a
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn a , $P = 100 \cdot (x/n)$
$100 - P$	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a

$$\text{Utvalgsvarians } \text{Var}(P) = \frac{P_0(100 - P_0)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)$$

95 prosent konfidensintervall for P_0 : $P \pm 2 \cdot SE$

$$\text{Standardfeil: } SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$$

$$\text{Feilmargin} = 2 \cdot SE$$

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstagere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for SE , og vi kan benytte formelen:

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervallets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P , så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100. I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan tabell 12.5 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig.

Tabell 12.4 Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg

n:\ P:	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	35/65	40/60	45/55	50/50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,7	10	10,2	10,2
100	2,2	3	3,6	4	4,4	4,8	4,9	5	5
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,4	3,5	3,5	3,5
400	1,1	1,5	1,8	2	2,2	2,4	2,5	2,5	2,5
600	0,9	1,2	1,5	1,6	1,8	1,9	2	2	2
800	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,7	1,7	1,8	1,8
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
1200	0,6	0,9	1	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
1500	0,6	0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1	1,1	1,1	1,1	1,1
2500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	1	1	1	1
3000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Et utvalgsresultat på 50 prosent fra enkelt tilfeldig utvalg med 1000 enheter har en standardfeil på 1,6 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 3,2 prosentpoeng og 95 prosent konfidensintervall er (46,8 - 53,2) prosent. Vi kan anslå med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 46,8 og 53,2 prosent.

Eksempel på bruk av formel og tabell

Vi ønsker å anslå andelen av nordmenn som er for bistand til Asia, Afrika og Latin-Amerika. Vi har fått svar fra 1 186 respondenter (n) som er trukket fra den norske befolkningen mellom 16 og 79 år. I 2021 var dette omtrent 4 000 000 personer i populasjonen 16-79 år (N). 1067 (x) av de spurte oppgir at de er for slik bistand, de resterende 119 er mot eller uttrykker ingen mening. Andelen som er for bistand er $x/n = 1067 / 1 186 = 0,900$, eller 90,0 prosent. Siden $n/N = 0,0005$ så kan vi bruke den forenklede formelen for SE og får konfidensintervallet:

$$90,0 \pm 2 \sqrt{\frac{90(100-90)}{1186}} = 90,0 \pm 2 (0,9) = 90,0 \pm 1,8$$

Estimatet for andelen som er for bistand er altså 90 prosent. Feilmarginen for estimatet er 1,8 prosent, mens konfidensintervallet med 95 prosent sikkerhet forteller at andelen ligger mellom 88,2 og 91,8 prosent.

Vi kan også bruke tabell 12.5. Vi går inn på raden 1 000 og kolonnen 10/90; som er kolonnen som ligger nærmest resultatet. I tabellen leser vi at standardfeilen er 0,9. Et 95 prosent konfidensintervall blir da $90 \pm 2 (0,9) = 90 \pm 1,8$ som er tilnærmet det samme som over.

Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen. Datainnsamlingen i denne undersøkelsen ble gjort på telefon og internett. Henholdsvis intervjueren og web-respondenten fulgte skjemaet på en dataskjerm og fikk opp et spørsmål av gangen.

En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle filtre i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at feil personer får feil spørsmål. F.eks. ble spørsmålet Nor3 stilt med to forskjellige ordlyder og programmet sikret at hver respondent fikk riktig versjon. Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. Som det framgår av det vedlagte skjemaet, er det noen filtre i skjemaet til denne undersøkelsen, men vi har ingen indikasjoner på at disse ikke har fungert etter hensikten.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid. Det kan også skyldes at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. For eksempel kan spørsmål om økonomi være sensitivt for enkelte. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig. I undersøkelsen om holdning til bistand kan det for eksempel være slik at respondentene sier de er mer positive til å gi bistand enn det de egentlig er, fordi de oppfatter det som sosialt ønskelig å svare slik.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Vi har kontrollert dataene fra denne undersøkelsen uten at vi har oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

Referanser

- Berry, William D. & Mitchell S. Sanders (2000). *Understanding Multivariate Research*. Westview press.
- Lagerstrøm, Bengt Oscar & Bye, Lise Snellingen (2018): *Holdning til bistand*. Rapporter 2018/6. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Norad (udatert): <https://www.norad.no/aktuelt/nyheter/2021/slik-var-norsk-bistand-i-2020/>
- Roll-Hansen, Dag, Marjan Nadim og Bengt Oscar Lagerstrøm (2007): *Holdninger til norsk bistand*. Rapporter 2007/13. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Rønning, Elisabeth (2000): *Holdninger til og kunnskap om norsk utviklingshjelp 1999*. Rapporter 2000/11. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1972): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1972*. Rapport fra kontoret for intervjuundersøkelser nr. 19. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1975): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1974*. Rapport fra underavdeling for intervjuundersøkelser nr. 32. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1978): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1977*. Rapport fra underavdeling for intervjuundersøkelser nr. 46. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1981): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1980*. Rapporter 81/19. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1983): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1983*. Rapporter 83/35. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1987): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1986*. Rapporter 87/6. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Statistisk sentralbyrå (1990): *Holdninger til norsk utviklingshjelp og kjennskap til de forente nasjoner 1990*. Rapporter 90/23. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Teigum, Hanne Marit (1997): *Holdninger til og kunnskap om norsk u-hjelp 1996*. Rapporter 97/14. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- United Nations (2013): *The Millenium Development Goals Report 2013*. <http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/report-2013/mdg-report-2013-english.pdf>
- Vaage, Odd Frank (1993): *Holdninger til norsk utviklingshjelp 1993*. Rapporter 93/27. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Vågane, Liv (2002): *Holdninger til og kunnskap om norsk utviklingshjelp 2001*. Rapporter 2002/25. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- Wilhelmsen, Marit (2010): *Holdninger til norsk bistand*. Rapporter 13/2010. Statistisk sentralbyrå. Oslo.
- World Health Organization (2012): *Maternal mortality*. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs348/en/>

Vedlegg A: Tidsserier

Tabell A1 Holdning til norsk utviklingshjelp til land i Asia, Afrika og Latin-Amerika. 1972–2021. Prosent

År	For	Mot	Vet ikke
1972	72	19	9
1974	73	19	8
1977	80	12	8
1980	77	17	6
1983	81	13	6
1986	85	9	6
1990	77	17	6
1993	85	11	4
1995	80	16	4
1996	84	15	1
1999	88	10	1
2001	88	9	2
2006	90	9	1
2010	87	8	5
2013	82	14	4
2017	87	10	3
2021	90	7	3

Tabell A2 Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand. 1972–2021. Prosent

År	Større	Passe	Mindre	Sløffet	Vet ikke
1972	10	48	24	11	7
1974	12	46	26	9	7
1977	11	48	27	7	7
1980	19	52	16	6	7
1983	12	56	15	5	12
1986	24	55	12	3	6
1990	15	53	22	5	5
1993	14	55	26	2	3
1995	9	53	30	4	4
1996	12	51	30	5	2
1999	11	53	30	3	2
2001	15	53	25	4	3
2006	15	47	32	2	5
2010	13	56	22	2	8
2013	8	45	37	4	5
2017	9	51	30	3	7
2021	15	56	19	2	9

Tabell A3 Holdning til om Norge bør prioritere akutt nødhjelp eller langsiktig bistand. 2006–2021. Prosent

År	Bør prioritere nødhjelp	Begge deler like viktig	Bør prioritere langsiktig bistand	Vet ikke	Ønsker ikke at man gir bistand
2006	22	35	47	1	
2010	15	47	34	4	
2013	27	40	30	2	
2017	22	26	48	1	2
2021	17	23	56	1	3

Tabell A4 Vurdering av hvilken kanal som gir den mest effektive bistanden. 2006–2021. Prosent

År	Statlige kanaler	FN	Verdensbanken	Frivillig organisasjoner	Det private næringsliv	Ingen av delene/ Ønsker ikke gi bistand/vet ikke
2006	14	30	3	44	.	9
2010	14	30	5	30	5	1
2013	15	27	4	44	.	11
2017	21	29	2	34	.	14
2021	17	31	3	34	1	14

Tabell A5 Vurdering av resultatene av norsk bistand. 2006-2021. Prosent

År	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke
2006	4	68	13	11	2	
2010	3	56	29	6	1	
2013	2	44	33	15	3	4
2017	4	38	42	8	2	6
2021	4	35	42	5	1	13

Tabell A6 Vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner Norge har deltatt i. 2006-2021. Prosent

År	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke
2006	8	59	16	10	2	5
2010	7	51	27	7	1	7
2013	5	41	34	12	2	6
2017	7	33	43	6	2	10
2021	2	32	43	6	1	15

Tabell A7 Vurdering av resultatene av langsiktig bistand fra Norge. 2006-2021. Prosent

År	Veldig gode resultater	Ganske gode resultater	Verken gode eller dårlige	Ganske dårlige resultater	Veldig dårlige resultater	Vet ikke
2006	2	50	20	18	2	8
2010	3	43	33	9	2	11
2013	2	32	35	20	5	6
2017	4	27	48	8	3	10
2021	5	35	42	5	1	13

Tabell A8 Andel som kjenner til organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med ulike former for bistand. 1999-2021. Prosent

År	Flyktning-rådet	Kirkens Nød-hjelp	Leger Uten Grenser	Norsk Folke-hjelp	UD	Plan Norge	Redd Barna	Norges Røde Kors	Kjenner Andre	Kjenner ingen	
1999	.	46	.	36	36	6	.	43	65	38	9
2001	3	39	11	26	36	3	6	31	64	15	9
2006	5	34	35	22	20	3	7	27	61	33	15
2010	16	32	23	15	20	5	15	34	60	36	13
2013	.	32	31	23	21	3	16	31	57	39	11
2017	8	25	26	15	17	2	8	23	54	25	17
2021	9	22	34	22	18	2	16	35	58	36	10

Tabell A9 Vurdering av om det er riktig at norske myndigheter stiller betingelser til land som får bistand fra Norge. 1996-2021. Prosent

År	Ja	Nei	Vet ikke
1996	96	.	.
1999	94	.	.
2001	91	.	.
2006	93	5	2
2010	80	14	6
2013	94	4	2
2017	94	4	2
2021	93	4	3

Tabell A10 Vurdering av om det er riktig at utviklingsland har det fulle ansvar for gjennomføringen av bistandsprosjekter. 2010-2021. Prosent

År	Ja	Nei	Vet ikke
2010	42	51	6
2013	31	64	4
2017	29	67	4
2021	35	57	8

Tabell A11 Vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. 2006-2021. Prosent

År	I svært stor grad	I ganske stor grad	Både / og	I ganske liten grad	I svært liten grad	Vet ikke
2006	2	39	14	15	4	27
2013	2	26	33	16	5	17
2017	5	22	37	10	3	23
2021	3	24	35	5	2	31

Tabell A12 Vurdering av i hvilken grad Norad sløser med bistandsmidlene. 2006-2021. Prosent

År	I svært stor grad		Både / og	I ganske liten grad		Vet ikke
	I ganske stor grad	I svært liten grad				
2006	3	15	11	32	10	29
2013	6	19	27	30	5	14
2017	3	11	29	26	10	21
2021	2	7	27	26	9	29

Tabell A13 Tabell A.14. Interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. 1996–2021. Prosent

År	Svært interessert	En del interessert	Litt interessert	Ikke interessert	Vet ikke
1996	6	37	51	7	0
1999	8	40	47	5	0
2001	8	36	47	8	2
2006	8	39	47	7	0
2010	5	29	50	14	2
2013	7	36	46	10	1
2017	5	30	51	13	1
2021	4	31	52	11	2

Tabell A14 Vurdering av medias fremstilling av utviklingsland. 1993–2021. Prosent

År	Riktig bilde	For negativt	For positivt	Vet ikke
1993	49	30	7	14
1996	42	44	8	6
1999	45	33	10	12
2001	39	34	10	17
2006	31	37	10	22
2010	33	29	9	29
2013	31	32	16	21
2017	34	29	13	23
2021	34	23	14	28

Vedlegg B: Spørreskjema

Holdninger til norsk bistand 2021 – Telefonskjema

Nå ønsker vi å stille deg noen spørsmål om din holdning til norsk bistand.

Nor1

Norge gir forskjellige former for hjelp til utviklingslandene i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Er du for eller mot at Norge gir slik hjelp?

1) FOR

2) MOT

Nor2

I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima samt fred og økonomisk stabilitet?

1) svært stor grad

2) ganske stor grad

3) Både/og

4) ganske liten grad

5) svært liten grad

Randomiserte versjoner av Nor2

Nor21

I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, økonomisk stabilitet samt fred klima?

1) svært stor grad

2) ganske stor grad

3) Både/og

4) ganske liten grad

5) svært liten grad

Nor22

I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som klima, fred, økonomisk stabilitet og biologisk mangfold?

1) svært stor grad

2) ganske stor grad

3) Både/og

4) ganske liten grad

5) svært liten grad

Nor23

I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som Fred, klima, biologisk mangfold og biologisk mangfold?

1) svært stor grad

2) ganske stor grad

3) Både/og

4) ganske liten grad

5) svært liten grad

Nor24

I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som økonomisk stabilitet, biologisk mangfold, klima og fred?

1) svært stor grad

2) ganske stor grad

3) Både/og

4) ganske liten grad

5) svært liten grad

Nor2a I hvilken grad syns du at Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden?

- 1) svært stor grad
- 2) ganske stor grad
- 3) Både/og
- 4) ganske liten grad
- 5) svært liten grad

Nor3

Mange av de fattigste bor ikke nødvendigvis i de ekstremt fattige landene, men i folkerike land som har hatt noenlunde økonomisk vekst. I hvilken grad syns du at Norge burde gi bistand til slike land?

- 1) svært stor grad
- 2) ganske stor grad
- 3) Både/og
- 4) ganske liten grad
- 5) svært liten grad

Hvis IO-nummeret er partall:

Nor3a

I statsbudsjettet er det satt av 38 milliarder kroner til bistand. Til sammenlikning er Folketrygdens utgifter på rundt 467 milliarder kroner. Synes dubeløpet til bistand...

- 1) burde være større
- 2) er passe
- 3) burde være mindre
- 4) burde sløyfes helt

Hvis IO-nummeret er oddetall:

Nor3b

I statsbudsjettet er det satt av 38 milliarder kroner til bistand. Til sammenlikning er klima- og miljøvern budsjettet på rundt 16,9 milliarder kroner. Synes du beløpet til bistand...

- 1) burde vært større
- 2) er passe
- 3) burde vært mindre
- 4) burde sløyfes helt

Nor5

Norsk bistand gis gjennom flere kanaler. Hva tror du gir den mest effektive bistanden: at den gis gjennom...

- 1) STATLIGE KANALER
- 2) FN
- 3) VERDENSBANKEN
- 4) FRIVILLIGE ORGANISASJONER
- 5) ØNSKER IKKE AT MAN GIR BISTAND

Nor6

Syns du Norge bør prioritere å gi...

- 1) NØDHJELP
- 2) LANGSIKTIG BISTAND
- 3) BEGGE DELER ER LIKE VIKTIG
- 4) ØNSKER IKKE AT MAN GIR BISTAND

Nor7

Har du inntrykk av at nødhjelpsaksjoner som Norge har deltatt i stort sett har gitt...

- 1) svært gode resultater
- 2) ganske gode resultater
- 3) Både/og
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) svært dårlige resultater

Nor8

Har du inntrykk av at den langsiktige bistanden fra Norge stort sett har gitt...

- 1) svært gode resultater
- 2) ganske gode resultater
- 3) Både/og
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) svært dårlige resultater

Nor8b

Kan du nevne navnet på noen organisasjoner, bedrifter eller statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand? Nevn alle du vet om? **IKKE LES OPP, MEN MERK AV HVA IO SIER.**

- 1) FLYKTNINGERÅDET/FLYKTNINGEHJELPEN
- 2) KIRKENS NØDHJELP
- 3) Leger uten grenser
- 4) NORAD /DIREKTORATET FOR UTVIKLINGSSAMARBEID
- 5) NORSK FOLKEHJELP
- 6) PLAN / PLAN NORGE
- 7) REDD BARN
- 8) RØDE KORS / NORGES RØDE KORS
- 9) UTENRIKSDEPARTEMENTET / UD
- 10) ANDRE
- 11) KJENNER INGEN

MMI7_2

Norad er Direktoratet for utviklingssamarbeid og skal blant annet bidra til mer effektiv norsk bistand.

I hvilken grad opplever du at Norad forvalter bistandsmidlene effektivt? I...

- 1) svært stor grad
- 2) ganske stor grad
- 3) Både/og
- 4) ganske liten grad
- 5) svært liten grad

MMI7_3

I hvilken grad opplever du at det sørges for god kvalitet på det norske bistandsarbeidet? I...

- 1) svært stor grad
- 2) ganske stor grad
- 3) Både/og
- 4) ganske liten grad
- 5) svært liten grad

MMI7_4

I hvilken grad opplever du at Norad sløser med bistandsmidler? I...

- 1) svært stor grad
- 2) ganske stor grad
- 3) Både/og
- 4) ganske liten grad
- 5) svært liten grad

Nor9a

Synes du det er riktig av norske myndigheter å stille betingelser til de landene som skal få bistand fra Norge?

- 1) Ja
- 2) Nei

Nor9b

Synes du det er riktig at utviklingsland har det fulle ansvar for gjennomføring av utviklingsprosjekter i eget land?

- 1) Ja
- 2) Nei

Nor11a

Hvor interessert er du i stoff om utviklingsland og bistand i media? Er du...

- 1) svært interessert
- 2) en del interessert
- 3) litt interessert
- 4) ikke interessert

Nor11b

Synes du massemediene stort sett gir et riktig bilde av situasjonen i utviklingslandene?

- 1) ja
- 2) nei

Hvis Nei i NOR11b

Nor11b2

Synes du at reportasjene gir et for negativt eller for positivt bilde av situasjonen i utviklingslandene?

- 1) FOR NEGATIVT
- 2) FOR POSITIVT

Nor12

Alt i alt, opplever du at norsk bistand gir...

- 1) svært gode resultater
- 2) ganske gode resultater
- 3) Både/og
- 4) ganske dårlige resultater
- 5) svært dårlige resultater

Nor4a

Norske myndigheter har utviklingssamarbeid med en del utviklingsland. Kjenner du navnet på noen av disse landene?

- 1) Ja
- 2) Nei

Hvis ja:

Nor4b

Kan du nevne et land som Norge gir bistand til?

1. AFGHANISTAN
2. ANGOLA
3. BANGLADESH
4. BOLIVIA
5. BOSNIA-HERCEGOVINA
6. BOTSWANA
7. BRASIL
8. BURMA/MYANMAR
9. ETIOPIA
10. ERITREA
11. GUATEMALA
12. GUYANA
13. INDIA
14. INDONESIA
15. KAMBODSJA
16. KASAKHSTAN
17. KENYA
18. KIRGISISTAN
19. KONGO/ D.R. KONGO
20. KOSOVO
21. LAOS
22. MADAGASKAR
23. MALAWI
24. MALI
25. MOSAMBIK
26. NAMIBIA
27. NEPAL
28. NICARAGUA
29. NIGER
30. NIGERIA
31. PALESTINSKE OMRÅDER/PALESTINA
32. PAKISTAN
33. POLEN
34. RUSSLAND
35. SOMALIA
36. SRI LANKA
37. SUDAN
38. SØR-SUDAN
39. SØR-AFRIKA
40. TANZANIA
41. UGANDA
42. ZAMBIA
43. ZIMBABWE
44. VIETNAM
45. ANDRE

Hold 1

Hvor stor kjennskap har du til FNs bærekraftsmål?

1. Kjenner ikke i det hele tatt.
2. Kjenner kun til navnet.
3. Har noe kjennskap.
4. Har en god del kjennskap.
5. Har stor kjennskap.

Hvis Hold1=2,3,4,5

Hold 2

FNs bærekraftsmål ble lansert 1.januar 2016. Innen hvilket år skal målene være nådd?

1. 2020
2. 2030
3. 2050
4. 2100

Hvis Hold1=2,3,4,5

Hold 3

Hvor mange bærekraftsmål er det?

1. 5
2. 8
3. 17
4. 30

Vedlegg C: Instruks til intervjuere

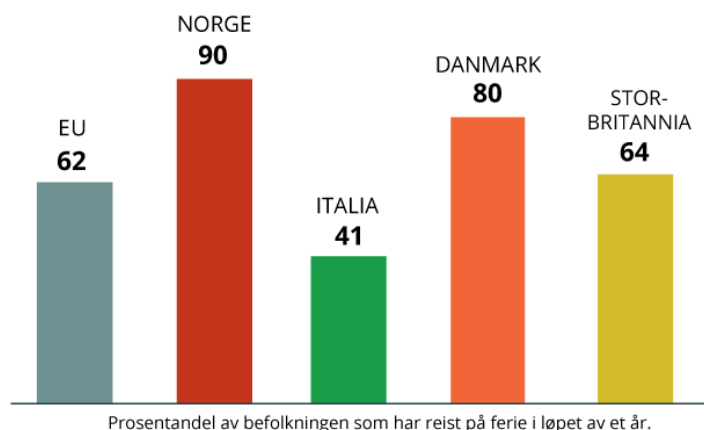
Arbeidsordrenummer: 3012401

Reise- og ferieundersøkelsen 2021

Instruks

TALL
SOM
FORTELLER

9 av 10 nordmenn reiser på ferie

Prosentandel av befolkningen som har reist på ferie i løpet av et år.

Kilde: Reiseundersøkelsen

ssb.no

Sammendrag

Denne undersøkelsen handler om ferie, reiser, grensehandel, holdning til bistand, vedfyring og rusvaner. Det er mange ulike temaer i undersøkelsen fordi det er flere ulike oppdragsgivere. I tillegg til SSB og det europeiske statistikkbyrået Eurostat, er det Folkehelseinstituttet, NORAD og ulike departementer som bruker tallene.

- **Reise:** Svar på spørsmål om reiser inngår i europeisk statistikk og sendes til Eurostat. Statistikken gir en samlet oversikt over hvor mye og hvor europeere reiser.
- **Grensehandel:** Svar på spørsmål om kjøp av varer og tjenester på dagsturer til utlandet i fritiden brukes til å lage statistikk om grensehandel. Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet bruker statistikken i beslutninger om sukkeravgift, tollgrenser og skatteregler. SSB har samlet og publisert denne statistikken siden 2004, som erstatning for Norges Banks valutastatistikk.
- **Holdning til bistand:** Undersøkelsen gjennomføres på oppdrag fra NORAD – Direktoratet for utviklingssamarbeid, og ble sist gjennomført i 2017.

Temaet for undersøkelsen er norsk bistand. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge nordmenns holdninger til bistand som gis til utlandet. Resultatene fra undersøkelsen blir brukt i SSBs egne publikasjoner, publikasjoner fra NORAD samt til forskning og undervisning.

- **Vedfyring:** Statistikk om vedfyring brukes til beregning av utslipp. Miljødirektoratet bruker den til samme beregningen på kommunenivå. Denne gangen blir det også spurt etter vedfyring i fritidsboliger også.
- **Rusvaner:** Statistikken kartlegger bruk av tobakk og alkohol. Datainnsamlingen gjennomføres på oppdrag fra Folkehelseinstituttet. SSB har kartlagt røykevaner siden 1973.

- Datafangst varer **fra 04. januar til 13. februar**.
- Ordinært utvalg: 2000 personer i alderen 16-79 år
- Intervjutid er i snitt **ca. 15-20 minutter**
- **Planlegger:** Gezim Seferi, 409 02 369, gse@ssb.no

Gjennomføring

- Datafangst varer **fra 04. januar til 13. februar**.
- Ordinært utvalgt: 2000 personer i alderen 16 – 79 år.
- Intervjutid (gjennomsnitt): ca. 15-20 minutter

Registerkoblinger

Registerkoblinger brukes til å gjøre intervjuet kortere og oppnå bedre datakvalitet. Registerkoblingene er omtalt i IO-brevet. Du må gjengi innholdet fra brevet om registerkoblinger, hvis IO ikke har lest brevet.

Innlending av samtalen

Du bestemmer selv hvordan du innleder samtalen med IO. Her er et forslag:

Mitt navn er Jovana Todorovic, jeg ringer fra Statistisk sentralbyrå, er det mulig å få snakke med [Navn Navnesen]? Vi har sendt deg en e-post og en SMS i forbindelse med Reiseundersøkelsen. Når passer det for deg å ta intervjuet?

Forslag til hva du kan si rett før intervjuet starter:

Før intervjuet starter vil jeg gjerne si noe om intervjumetoden vi bruker. Spørsmålene jeg skal stille, kommer fram på en dataskjerm. Det er viktig at alle som er med i undersøkelsen får de samme spørsmålene stilt på samme måte. Det er vanskelig å lage spørsmål som passer like godt for alle, men det er fint om du kan svare så godt du kan, selv om det skulle komme et spørsmål som du ikke synes passer så godt.

Utsendinger

IO får følgende utsendinger:

- Papirbrev eller e-post mandag (uken før pulje 13) IO legges inn i batchen
- SMS mandagen (onsdag for pulje 11) IO legges inn i batchen

- Påminnings-SMS1 og SMS2 underveis
- Nektere og ikke kontakt (fracfall 45) får egen e-post dagen før de blir satt ut igjen, og SMS kl. 16.30 samme dagen de blir satt ut igjen
- Foreldre til mindreårige IO får eget papirbrev hvor vi informerer dem om at barnet deres er trukket ut til undersøkelsen.

Utvalget er delt inn i fire perioder: 11, 12, 13 og 14. Alle som mottar brev per post er plassert i periode 14.

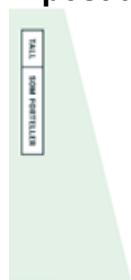
Utsendingsplan for Reiseundersøkelsen (reise og ferie) 1. kvartal 2021

Periode	Antall IO	Datafangst starter	Brev	E-post sendes som ca kl. 16.00	SMS dag 1 ca kl. 16.00 på følgende datoer	Påminnings SMS1 til ikke-svar på følgende datoer	Påminnings SMS2 til ikke-svar på følgende datoer
11	500	04.jan		31.des	4. jan.	13. jan.	20. jan.
12	500	11.jan		08.jan	11. jan.	20. jan.	27. jan.
13	500	18.jan	11.jan.	15.jan	18. jan.	27. jan.	3. feb.
14	500	25.jan		22.jan	25. jan.	3. feb.	10. feb.

Nekteroppfølging 1.kvartal 2021

Periode	kalenderuke	Nekteroppfølging starter	E-post" ca kl. 17.00 på følgende datoer	SMS nektere ca kl. 16.30 på følgende datoer
11, 12	3	20.jan	19.jan	20. januar
Rest	5	03.feb	02.feb	03. februar

E-post til IO

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

ROF
TIL <<navn>>
Hei!

Statistisk sentralbyrå (SSB) ønsker å intervju deg for å kunne lage offisiell statistikk om reiser, holdning til bistand, vedfyring, og bruk av tobakk og alkohol i Norge. I undersøkelsen spør vi blant annet om utgifter til reiser og grensehandel de tre siste månedene. Det er viktig at du deltar, også hvis du ikke har reist i det siste.

Vi kommer snart til å ringe deg

En av våre intervjuere vil ringe deg i løpet av neste uke for å gjennomføre intervjuet. Undersøkelsen gjennomføres kun per telefon. Du kan også ta kontakt med oss for å avtale når vi skal ringe deg.

Svarene dine er viktige

Du er en av 2 000 personer som er tilfeldig trukket ut fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Det er frivillig å delta, men svarene dine vil bidra til bedre statistikk.

Du kan lese mer om undersøkelsen her: <https://www.ssb.no/reise-svar>.

Opplysningene dine er sikre hos oss

Vi bruker svarene dine kun til å utarbeide statistikk, og enkelt svar vil aldri bli offentliggjort. Du kan når som helst trekke deg og kreve at opplysningene om deg blir slettet. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.

For at intervjuet skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg fra registre SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger fra Folkeregisteret og opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen. Vi anonymiserer alle opplysningene om deg innen 1.januar 2022.

Kontakt oss på

e-post: svaer@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 mandag til torsdag og 10-15 fredag.

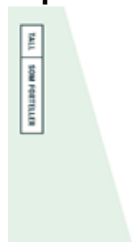
Tusen takk for at du deltar!

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen

administrerende direktør

E-post til nektere og ikke kontakt (frafall 45)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

ROF «IO-NR»
TIL «NAVN»
Hei!

Vi ønsker fortsatt å intervju deg

Vi har tidligere kontaktet deg i forbindelse med reiseundersøkelsen. Vi trenger fortsatt informasjon fra deg for å kunne lage offisiell statistikk om blant annet reiser, holdning til bistand, vedfyring og bruk av alkohol og tobakk. Statistikken er viktig for å forstå samfunnet vårt og planlegge for fremtiden.

Når passer det for deg å bli intervjuet?

En av våre intervjuere ringer deg igjen om kort tid for å høre om det passer bedre å delta nå.

Vi har også tilrettelagt for at du selv kan bestemme når vi skal ringe deg. Send en e-post til svaer@ssb.no eller kontakt oss på 62 88 56 08 med ønsket tidspunkt for intervju.

Vi trenger akkurat dine svar for å lage god statistikk

Uansett hvilket forhold du har til temaene i undersøkelsen, trenger vi svarene dine. Vi får mindre sikker informasjon hvis vi ikke får svar fra alle som er trukket ut. Vi har taushetsplikt og behandler all informasjon om deg konfidensielt.

Du kan lese mer om reiseundersøkelsen på <https://www.ssb.no/reise-svaer>

Tusen takk for at du deltar!

Kontakt oss på

e-post: svaer@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 mandag til torsdag og 10-15 fredag.

Med vennlig hilsen

Bengt Oscar Lagerstrøm

seksjonssjef

SMS-er til IO

Første dag

SMS dag1: Til <<navn>>. Statistisk sentralbyrå (SSB) ønsker å intervju deg om reiser, holdning til bistand, vedfyring og ditt forhold til alkohol og tobakk. En invitasjon er sendt til deg på e-post, og en av våre intervjuere vil ringe deg snart. Du kan også avtale intervju på et tidspunkt som passer deg på tlf. 62 88 56 08 (kl. 9 til 21) eller på e-post svar@ssb.no. Vennlig hilsen SSB

Påminnelser

SMS1: Hei! SSB ønsker å få med alle som er trukket ut til Reiseundersøkelsen, og akkurat nå vil vi gjerne intervju deg. Vi kontakter deg igjen om kort tid. Du kan også selv avtale intervjutidspunkt ved å kontakte oss på tlf. 62 88 56 08 (kl 9.00 til 21.00) eller svar@ssb.no. Har du en avtale kan du se bort fra denne påminnelsen. Vennlig hilsen SSB

SMS2: Hei! Vi har forsøkt å ringe deg i forbindelse med Reiseundersøkelsen. Vi kommer snart til å ta kontakt igjen. Intervjuet vil kun ta ca. 20 minutter. Har du en avtale kan du se bort fra denne påminnelsen. Mvh SSB

Nektere og frafall 45

SMS til nektere: Hei! Vi ønsker fortsatt å intervju deg om reiser, holdning til bistand, vedfyring samt bruk av tobakk og alkohol. En av våre intervjuere vil snart ringe deg igjen, og vi håper det passer bedre for deg nå. Vi har også sendt deg en e-post. Kontakt oss på 62 88 56 08 (kl. 9-21) eller svar@ssb.no om du vil avtale et intervjutidspunkt som passer deg. Mvh SSB

SMS til frafall 45: Hei. Mange har svart i vår undersøkelse om reiser, holdning til bistand, vedfyring samt bruk av alkohol og tobakk, men vi trenger fortsatt dine svar for at statistikken skal blir best mulig. En av våre intervjuere vil ringe deg igjen i løpet av kvelden. Vi håper at det passer bedre å delta nå. Vennlig hilsen SSB

Temaer

Temaer for denne undersøkelsen er ferieturer, dagsreiser til utlandet i forbindelse med jobb og fritid, reiser med overnatting, holdning til bistand, vedfyring i bolig og fritidsbolig og forhold til alkohol og tobakk. I tillegg er det bakgrunnsspørsmål om bosted, sivilstand, husholdningssammensetting, arbeid, inntekt og stemmegivning.

Ferier (i løpet av det siste året)

Denne statistikken sier noe om hvor mange nordmenn som har vært på ferie i Norge eller utlandet i løpet av forgående år.

Reiser - med minst 1 overnatting

Vi kan gjennom denne statistikken si noe om hvor mye nordmenn overnatter borte fra hjemmet, hvor de reiser og hvor mye penger som går til reising. Dette er viktige tall for alle i reiselivsbransjen. For eksempel bruker Innovasjon Norge statistikk fra denne undersøkelsen for å kartlegge i hvilken grad nordmenn bruker Norge som reiseland.

Som en del av EØS-avtalen er Norge pliktig til å rapportere denne reisestatistikken til Eurostat. Statistikken inngår i en felles europeisk statistikk, og brukes blant annet også for å sammenligne reisevaner i Norge med andre europeiske land. Statistikk om utenlandsreisene er også viktig input til nasjonalregnskapets utenriksregnskap.

Statistikken finner du på <http://www.ssb.no/reise>.

- Reiser skal ha minst en overnatting.
- Rutinemessige reiser mellom hjemsted og arbeidssted (pendling) skal ikke regnes med.
- Personer som har "selve reisen" som arbeidssted, som for eksempel langtransportsjåfører, skal heller ikke regnes med.
- Eurostat definerer barn som de fra 0 til og med 14 år.

Dagsreiser til utlandet i forbindelse med jobb og på fritiden

Statistikken handler om hvor mye nordmenn reiser på dagsturer til utlandet. Denne bolken kombinerer spørsmål om dagsturer til utlandet i forbindelse med jobb med gamle spørsmål om grensehandel (dagsturer til utlandet på fritiden).

Svar på spørsmål om varehandel på dagsturer i fritiden brukes til å beregne omfanget av grensehandel og annen handel på dagsturer til utlandet. Statistikken inngår i Nasjonalregnskapet, og er også viktig for norske avgiftsmyndigheter og andre som er opptatt av handelslekkasjer og norske særavgifter.

Statistikken finner du på <http://www.ssb.no/grensehandel/>.

Med dagstur til utlandet menes alle reiser til utlandet uten overnatting, også tjenestereiser. For de som bor nær grensen skal også "sviπτurer" over grensa

Holdning til bistand

Spørsmålene i denne delen omhandler hvilke meninger den enkelte har om den bistanden som Norge yter til utviklingsland. Det spørres blant annet om hva man generelt mener om at Norge gir bistand, størrelsen på bistanden, forvaltning av bistandsmidlene, kvaliteten på bistanden og om man mener bistanden har gitt gode eller dårlige resultater.

Det spørres også om man har kjennskap til organisasjoner som driver med bistandsarbeid, og om man kjenner til hvilke land Norge gir bistand til. I tillegg spørres det om hvor interessert man er i å følge med på stoff om bistand og utviklingsarbeid i media, og om medienes fremstilling av utviklingslandene og bistand.

Kunnskap om bærekraft: Mot slutten av skjemaet er det også noen kunnskapsspørsmål om FNs bærekraftsmål. Disse er ment for å måle nordmenns kjennskap til bærekraftsmålene.

Statistikken finner du på <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/artikler-og-publikasjoner/holdning-til-bistand-2017>

Vedfyring hjemme og i fritidsbolig (i løpet av det siste året)

Statistikken sier noe om omfanget av vedfyring og brukes i beregning av utslipp av miljøgifter og svevestøv. Disse kan ha dårlige helse effekter, og kan være et særlig stort problem i byene.

Statistikken finner du på <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/artikler-og-publikasjoner/vedfyring>

Å ha benyttet en fritidsbolig defineres som at de har leid/eid en fritidsbolig for en periode. Dersom IO har vært på hyttetur hos et vennepar, skal dette ikke regnes med. Se også forklaring til enkeltspørsmålet i avsnittet om vedfyring i bolig

Rusvaner

Statistikken kartlegger hvordan røykevanene i den norske befolkning utvikler seg over tid. SSB har kartlagt folks røykevaner siden 1973. Denne statistikken kartlegger også bruk av alkohol og marihuana i den norske befolkningen.

Statistikken brukes til å finne ut av hvilke grupper som røyker, bruker alkohol og marihuana, og tilrettelegge tiltak mot disse gruppene. Helsedepartementet og Helse- direktoratet har som oppgave å redusere tobakksbruken i Norge. Undersøkelsene forteller om målene nås og om pengene brukes riktig. Opp gjennom årene har statistikk om tobakksbruk bidratt til at man skjønner mer om sammenhengene mellom røyking og sykdom.

Statistikken finner du på <https://www.ssb.no/royk>

Avgang og frafall

Det er viktig at du vet hva som forskjellen på frafall og avgang. I denne undersøkelsen finnes det bare to grunner til avgang: **død** og **bosatt i utlandet i mer enn 6 måneder**. Hvis du får beskjed om at IO er utenlands, må du derfor finne ut av om oppholdet varer mer enn 6 måneder.

Institusjonsbeboere hører med i utvalget. Er de for syke til å delta, registrerer dere frafall med kode 22.

Etter at du har valgt en kode skal du alltid skrive litt informasjon i feltet "**SpsOppflg**". Det du skriver skal kunne hjelpe oss med oppfølging. Bruk stikkord. Dersom IO er midlertidig fraværende, skriv om når IO kan kontaktes senere.

Enkeltspørsmål

Vær restriktiv med å bruke kategoriene "vet ikke" og "nekter", prøv alltid å få IO til å gi et annet svar. Når IO likevel svarer "vet ikke" eller nekter å svare, pass da på at du bruker riktig tast eller "F8" for "vet ikke" og eller "F9" for "nekting".

Det er gjennomgående at vi stiller spørsmål om hvor mange dagsreiser, reiser med overnatting og dagsturer til utlandet IO har vært på i perioden 1. oktober til 30. desember 2020. Mer detaljerte spørsmål om pengebruken på innenlandske dagsturer og dagsturer til utlandet stilles kun om reisene i desember.

Bosted og husholdning

Siv

Merk at koden for **gift/registrert partner** ikke skal brukes for samboere som har samboerkontrakt. Registrert partnerskap innebærer en offisiell "ekteskapsinngåelse" mellom personer av samme kjønn. I kategorien "samboere" ønsker vi å fange opp personer som lever sammen i et parforhold og som selv oppfatter seg som "samboere".

SivStat

Her skal du registrere IOs formelle sivile status.

Slekt

Slektskapskode for fosterbarn: For registrering av fosterbarn brukes kode 15 (alternativt 14 hvis barnet er slektning av IO).

Reiser med minst en overnatting

Reiser som starter i perioden November – desember, men avsluttes senere skal også tas med. Hvis IO har hatt flere overnattingssteder eller brukt flere transportmåter skal du registrere det stedet og den transportmåten som samsvarer med hovedformålet med reisen.

- Rutinemessige reiser mellom hjemsted og arbeidssted (pendling) skal ikke regnes med.
- Dette gjelder også reiser til f.eks. Nordsjøen hvis dette er IOs arbeidssted.
- Personer som har «selve reisen» som arbeidssted, som f. eks langtransportsjåfører, skal heller ikke regnes med.
- Sykehusopphold, fengselsopphold og rutinemessige besøk til syke familiemedlemmer skal ikke tas med.

Reis2_

Hvis IO ikke husker den nøyaktige datoen for når reisen startet, spør etter en omtrentlig dato. Svarer IO starten av måneden registrer den 5., midten av måneden den 15. og slutten av måneden den 25.

Har IO hatt flere reiser i tre-månedersperioden, begynn med den første, så den andre osv.

Reis5_

Dette spørsmålet har tre svaralternativer: 1. I Norge, 2. I utlandet og 3. Både i Norge og i utlandet.

Hvis IO har overnattet flere steder på samme reisen, skal du registre det stedet som samsvarer med hovedformålet for reisen.

Hvis IO bare har overnattet mellom Norge og utlandet, skriver du "på reise mellom Norge og utlandet" i feltet "Søk", og velger kode 001. Har IO overnattet på reise mellom flere land, skriver du "på reise i flere land" i feltet "Søk" og velger kode 002. Hvis det er ikke noe bestemt sted som kan knyttes til hovedformålet med reisen, velger du kode 22.

Reis5c_

Dersom IO har vært på ferie i flere land på samme tur, e.g. reist til Tyskland og fortsatt til Polen, regnes dette som en reise/ferietur. Velg deretter kode 002 «på reise i flere land».

ReisB_

Her spørres det om IO reise med barn. Et barn defineres fra 0 til og med 14 år. De på 15 år og oppover skal ikke være inkludert i dette spørsmålet. Det behøver ikke være egne barn, men barn IO betaler utgifter på vegne av.

Reis7a1a_

En pakketur er en organisert reise der flere elementer inngår i en pakke. Det kan være for eksempel overnatting, transport, servering, guiding, underholdning osv. Minst 2 av tjenestene nevnt må være inkludert. E.g. kan en pakketur inneholde overnatting og servering, men transport er bestilt utenom, eller overnatting, servering og transport inkludert.

Reis7a-d_

På alle spørsmål om beløp vil vi heller ha et omtrentlig beløp enn vet ikke-svar. Summen som skal fordeles på transport, overnatting, mat og drikke osv. skal samsvare med den totale summen brukt på reisen.

Hvis pakketur: De som har vært på pakketur vil antageligvis ha noen utgifter som ikke ble dekket gjennom pakken, e.g. en taxitur, et måltid, noe shopping. Disse fordeles her. Vi er da ute etter summen de har brukt på turen i tillegg til det som var inkludert i pakketuren.

Reis7d_

Her spørres det om hvor mye det i løpet av reisen ble brukt på varer. Denne summen fordeles så videre på 7d1 (varer ment som investering), 7d2aa (verdijenstander over 6000) og 7d2ab (varer under 6000). Summen av disse trenger ikke være lik 7d, men det er viktig at summen ikke overstiger beløpet i 7d.

Verdijenstander alle gjenstander som ikke forventes å falle i verdi over tid.

Valutakurser per 15. desember 2020

100 SEK (svenske kroner) → NOK	104
100 DKK (danske kroner) → NOK	142
EURO (euro) → NOK	10.6
GBP (britiske pund) → NOK	11.8
USD (amerikanske dollar) → NOK	8.7

Reis8_

Her kan man oppgi om det har blitt gjennomført flere like reiser. Bruk dette alternativet så lite som mulig. Reisene må være like på antall overnattinger, reisemål, utgifter og bruk av varer og tjenester. De færreste reiser vil ha helt identisk forbruk av varer og tjenester, men det kan selvsagt finnes unntak. Hytteturer med lik varighet, reisemåte og forbruksmønster kan vær et eksempel.

Dagsreiser til utlandet

Dagsreiser til utlandet kan både være i forbindelse med jobb og i fritiden. De skal være uregelmessige reiser uten overnatting. For de som bor nær grensen skal også "svippturer" over grensa regnes med.

IO som har vært på dagsreiser i forbindelse med jobb får spørsmål om antall slike reiser i oktober, november og desember, og antall slike reiser i bare desember.

UtlTurYrk4

Her skal alle utgifter til IOs dagstur være med, også det arbeidsgiver har dekket som for eksempel felles transport eller lunsj. Det er bedre å komme med et estimat enn «vet ikke».

Gren5s

Det går an å velge «Annet» hvis ikke du finner stedet på listen.

Gren6_

Dette spørsmålet måler hvor mye nordmenn kjøper og tar med hjem fra utlandet. Ta kun med de utgiftene IO selv har betalt for. Ta også med det IO eventuelt har kjøpt for andre. Ikke ta med det andre enn IO betalte for. All tax free handel skal med, både på vei inn og ut av landet.

Holdning til bistand

Nor2

Her blir en rekke tema lest opp. Det tenkes at dette kan påvirke svaret til IOene alt etter hvilke tematikk som komme først. Av den grunn har vi randomisert spørsmålet slik at rekkefølgen på temaene skifter mellom forskjellige IO.

Vedfyring i bolig og fritidsbolig

Prøv å få IO til å oppgi mengde ved. De siste kvartalene har det vært flere som har sagt at de fyrer uten at mengde ved er oppgitt. Dette øker usikkerheten i tallene.

VedFr1: «Har du/dere benyttet en fritidsbolig i løpet av 2020? JA/NEI»

IO må ha eid eller leid en hytte for en periode. Dersom de har leid en hytte i påskeferien, en helg, skal det tas med (JA). Vi tar det ikke med om IO har vært på hyttebesøk hos f.eks. en tante, venn eller lignende.

VedFr15

Merk at det her brukes de nye fylkeskodene.

Tobakksbruk

I dette kvartalet er det en utvidet del om røyking. Vi stiller spørsmål til dem som røyker, av og til røykere og til personer som ikke røyker. Årets skjema er likt som i 1.kvartal 2020.

TobE – En elektronisk sigarett eller e-sigarett er batteridrevet og inneholder ikke tobakk, men en væske med eller uten nikotin. Damp fra denne væsken trekkes inn i munnen og ned i lungene.

Arbeid

Arb2

Hvis arbeidstiden varierer fra uke til uke, regner du et gjennomsnitt for arbeidstiden per uke i de siste fire ukene. IO som har et arbeid som de var borte fra i forrige uke, f.eks. pga. permisjon, ferie eller sykdom, skal oppgi den vanlige arbeidstiden når de er i arbeid.

Hvis man har lønn der overtid er inkludert, skal IO regne med faktisk arbeidstid. Overtid som tas ut i avspasering, skal ikke tas med i antall arbeidstimer. Arbeid som tas med hjem skal tas med i antall arbeidstimer bare hvis man får betalt for arbeidet.

Arb3

Svaralternativ 2 «et aksjeselskap, organisasjon eller lignende» omfatter også stiftelser, foreninger og fond.

Arb4

Hvis IO arbeider i flere ulike næringsgrener, velger du den næringen hvor IO for tiden arbeider mest. Er det tvil om plasseringen, skal du krysse av for "Annen næring" og gi en god beskrivelse av næringen.

Arb5

Hvis IO har mer enn ett yrke i bedriften, fører du opp hovedyrket.

Arb7a

AFP står for "avtalefestet pensjon". Stilles til alle over 60 år.

Arb7b

Med vanlig alderspensjon mener vi pensjon fra Folketrygden og tjenestepensjon. Stilles til alle over 51 år.

Arb7c og Arb7d

Etterlattepensjon og uførepensjon kan utbetales gjennom Folketrygden og evt. gjennom arbeidsforhold.

Arb7e

Stilles bare til de som ikke har oppgitt at de er gift eller samboere

Inntekt**EgenInn**

IOs inntekt inkluderer eventuell lønn fra bi-yrke(r), fortjeneste ved aksjesalg, boligutleie osv. i tillegg til lønn fra hovedyrket eller hovedarbeidsforholdet. Det er IOs totale inntekt for 2020 vi er ute etter.

HusInn

Den totale inntekten til hele husholdningen i 2020.

Lykke til med intervjuingen!

Figurregister

Figur 2.1	Holdning til utviklingshjelp. 1972-2021	9
Figur 2.2	Støtte til bistand etter partipreferanse	10
Figur 3.1	I hvilken grad Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima, fred og økonomisk stabilitet etter aldersgrupper.....	14
Figur 3.2	I hvilken grad Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden etter aldersgruppe.....	15
Figur 4.1	Holdning til størrelsen på Norges budsjett til utviklingshjelp/bistand blant respondenter som uttrykker en mening. 1972-2021.....	19
Figur 4.2	Andel som mener at bistandsbudsjettet burde økes eller er passe stort fordelt på høyeste fullførte utdanning, 1974 – 2017.....	20
Figur 5.1	Utvikling i befolkningens vurdering av resultater av norsk bistand. 2006-2021.....	24
Figur 5.2	Vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner etter parti.....	25
Figur 5.3	Vurdering av resultatene av langsiktig bistand etter parti.....	25
Figur 6.1	Vurdering av effektiviteten til bistand gitt gjennom ulike kanaler.....	30
Figur 6.2	Andelen som mener det er riktig å stille betingelser til bistand. 1996-2021 ...	31
Figur 7.1	Vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene effektivt fordelt på aldersgrupper.....	35
Figur 7.2	Andel som mener Norad sløser med bistandspengene fordelt på partipreferanse.....	36
Figur 8.1	Andel som nevner ulike bistandsorganisasjoner 1999-2021	40
Figur 8.2	Kjennskap til bistandsorganisasjonar i ulike aldersgrupper.....	41
Figur 9.1	Interesse for stoff om utviklingspolitikk siste 25 år. 1996-2021	42
Figur 9.2	Vurdering av bildet massemedia gir av utviklingsland i perioden 1993-2021.	43
Figur 10.1	Gjennomsnittlig antall land nevnt blant personer i ulike aldersgrupper. Antall.....	46
Figur 10.2	Andel som nevner land Norge driver bistandssamarbeid med.....	47
Figur 11.1	Andelen som kjenner til bærekraftsmålene til FN, 2017 og 2021. Prosent	49

Tabellregister

Tabell 2.1	Ulike befolkningsgruppers holdning til norsk bistand i Asia, Afrika og Latin-Amerika. Prosent	11
Tabell 2.2	I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima samt fred og økonomisk stabilitet?.....	11
Tabell 2.3	I hvilken grad syns du at Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden?	12
Tabell 3.1	I hvilken grad syns du at Norge burde endre fokus fra nasjonal bistand til globale fellesgoder som biologisk mangfold, klima samt fred og økonomisk stabilitet?.....	16
Tabell 3.2	I hvilken grad syns du at Norad burde fortsette å gi bistand til de fattigste landene i verden?	16
Tabell 3.3	Mange av de fattigste bor ikke nødvendigvis i de ekstremt fattige landene, men i folkerike land som har hatt noenlunde økonomisk vekst. I hvilken grad syns du at NORAD/Norge burde gi bistand til slike land?	17
Tabell 4.1	Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet. Prosent	21
Tabell 4.2	Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet opp mot sosial- og trygdebudsjettet. Prosent.....	22
Tabell 4.3	Ulike befolkningsgruppers vurdering av størrelsen på bistandsbudsjettet vurdert mot klima- og miljøvern budsjettet. Prosent.....	23
Tabell 5.1	Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av norsk bistand. Prosent	26
Tabell 5.2	Ulike befolkningsgruppers holdning til om nødhjelp eller langsiktig bistand bør prioriteres. Prosent	26
Tabell 5.3	Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av nødhjelpsaksjoner. Prosent	27
Tabell 5.4	Ulike befolkningsgruppers vurdering av resultatene av langsiktig bistand. Prosent	29
Tabell 6.1	Ulike befolkningsgruppers vurdering av hvilke kanaler som gir mest effektiv bistand. Prosent.....	32
Tabell 6.2	Ulike befolkningsgruppers syn på om det er riktig å stille betingelser til landene som skal få bistand fra Norge. Prosent	32
Tabell 6.3	Ulike befolkningsgruppers syn på om utviklingsland skal ha det fulle ansvaret for gjennomføring av utviklingsprosjekter i eget land. Prosent	33
Tabell 7.1	Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad forvalter bistandsmidlene effektivt. Prosent	37
Tabell 7.2	Ulike befolkningsgruppers vurdering av om det sørges for god kvalitet i det norske bistandsarbeidet. Prosent.....	37
Tabell 7.3	Ulike befolkningsgruppers vurdering av i hvilken grad Norad sløser med bistandsmidlene. Prosent.....	38
Tabell 8.1	Andel i ulike befolkningsgrupper med kjennskap til organisasjoner, bedrifter og statlige institusjoner som arbeider med forskjellige former for bistand. Prosent.....	41
Tabell 9.1	Ulike befolkningsgruppers interesse for stoff om utviklingsland og bistand i media. Prosent.....	44
Tabell 9.2	Ulike befolkningsgruppers vurdering av bildet massemedier gir av situasjonen i utviklingsland. Prosent	44
Tabell 10.1	Ulike befolkningsgruppers kjennskap til land man menr har bistandssamarbeid med. Prosent.....	48
Tabell 11.1	Ulike befolkningsgruppers kjennskap til bærekraftsmålene. Prosent.....	50
Tabell 11.2	Ulike befolkningsgruppers svar på spørsmålet om hvilket år bærekraftsmålene skal være nådd. Prosent	50
Tabell 11.3	Ulike befolkningsgruppers svar på hvor mange bærekraftsmål det er. Prosent	51
Tabell 12.1	Oversikt over svar, frafall og avgang. Antall og prosent.....	53
Tabell 12.2	Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk, landsdel og innvandrerbakgrunn. Prosent	54
Tabell 12.3	Brutto-, nettoutvalg og forskjellen mellom nettoutvalg og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder, utdanning, bostedsstrøk, landsdel og innvandrerbakgrunn.....	56
Tabell 12.4	Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg	58

© Statistisk sentralbyrå, 2021

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

ISBN 978-82-587-1342-2 (trykt)

ISBN 978-82-587-1343-9 (elektronisk)

ISSN 0806-2056